HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 7/2013 Cena $ 2.50 JULY 2013



Velehrad náš ten rozkvétá vždy znova...

Pojem Velehradu

Dnešní Velehrad je malá obec v sousedství Uherského Hradiště ve Zlínském kraji, v níž se nachází bazilika Panny Marie obklopená budovami klaštera, kde se dnes nachází církevní gymnázium. Je to hojně navštěvované poutní místo s Cyrilometodějskou tradicí. Ghistorický Velehrad ležel na území, které bylo bohatě osídleno v době velkomoravské a musel patřit mezi její nejdůležitější centra. Oblast podle archeologických nálezů byla osídlena Slovany již v předchozích staletích. Svědčí o tom skutečnost, že v některých oblastech doopravdy stačí zabořit rýč trochu hlouběji v kterékoli zahradě či na poli, a práce musí být přerušena, protože se narazí na památky z těch dob. Také bohatství již nashromážděné z dané oblasti archeology je velké. Samozřejmě se můžeme zúčastnit vášnivých sporů, kde doopravdy bylo centrum slovanské velmoci 9. století, onen pověstný „Veligrad", sídlo Rostislavovo, kam Cyril s Metodějem přišli. Stejně tak můžeme propadnout nekonečným pochybám v otázce určení Metodějova hrobu a místa, kde měl svoji katedrálu. Snahy vědců dopátrat se jistoty jsou legitimní, ale může se stát, že k ní nikdy nedojdou. Debaty vědců nesou i dnes bohužel silný ideologický podtext z minulosti i rysy národního či lokálního patriotismu. Zklidňující myšlenkou může být, že při mobilitě panovníka i dvora, jak ji známe ze středověku, je třeba počítat s řadou dlouhodobých pobytů obou bratří i knížete ve všech významnějších velkomoravských sídlištích dané doby.

Velehrad není ani pojmem historickým, ani geografickým, ale je pojmem symbolickým. Jakkoli je lokalizován a dějinně určován, je pojmem v silném slova smyslu duchovním, nadčasovým a pochopitelným jen svým významem ideovým. Pro běžného člověka je Velehrad důležitým bodem či centrem v síti historické paměti, které je (ať už historicky správně či nesprávně) vztaženo právě k této lokalitě. Ta se tím stává jakýmsi „zřídlem paměti", což je vhodný termín zavedený francouzskými historiky dvacátého století.

Dobře to lze obhájit jednoduše tím, že vedle sebe položíme tři výroky, kterým je dobře rozumět: *Velehrad je centrem Velké Moravy, Velehrad je centrem unionistických snah ve světě* a *Velehrad je místem počátku kulturního života Slovanů.* Všechny tři jsou zcela pravdivé. Z tohoto pohledu jsou pochybnosti pozitivistických historiků mnoha míst stejně marginální, jako by byl – odpusťte jistou nepatřičnost metafory – spor o to, zda atomová bomba v Hirošimě dopadla do středu města, na které náměstí, nebo do předměstí anebo dokonce vůbec mimo město a kterým směrem. Podstatné je, že Hirošima zmizela z povrchu světa a stala se oním děsivým symbolem lidských možností. Pravě tak je na pojmu a symbolu Velehrad podstatné, že odtud se rozlily a s neutuchající silou se stále rozlévají cyrilometodějské ideje a že se Velehrad stále častěji stává dějištěm nejenom velkých oslav, ale také důležitých setkání, mezinárodních konferencí a porad.

Stručná historie Velehradu

Po vyhnání žaků Cyrila a Metoděje převzali církevní správu Velehradu a celé Velké Moravy franští kněží latinského obřadu. Moc státní zůstala v rukách Svatoplukových. Po jeho smrti při neshodách jeho synů přestávala být Morava stabilní a ztrácela význam a brzy poté v r. 906 jako státní útvar úplně zanikla. Velehrad jako sídliště jistě dál existoval, ale po dlouhou dobu jsme o jeho dějinách beze zpráv. Vůbec první následná zmínka o Velehradě je v soupisu majetku, který doprovází listinu olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka z přelomu let 1141–1142, kterou byla ustavena kapitula u baziliky sv. Václava na přemyslovském hradě v Olomouci.

Prvým důležitým mezníkem ve středověkých dějinách Velehradu je ovšem až založení cisterciáckého kláštera na Velehradě. Roku 1205 tam přišlo prvních dvanáct mnichů. Fundátorem byl moravský markrabě Vladislav Jindřich, bratr krále Přemysla Otakara I. Na listině Přemysla Otakara I. vydané r. 1209 v Kroměříži je uveden jako svědek Thizelin, první velehradský opat. Pro velehradský klášter je pak z této počáteční doby ještě významné privilegium Přemysla Otakara I. vydané u příležitosti posvěcení klášterního kostela Nanebevzetí Panny Marie r. 1228. Z listinného materiálu této doby jsou zřejmé tři důležité skutečnosti. Založením kláštera, který měl být mauzoleem moravských Přemyslovců, sledoval jak Vladislav Jindřich, tak i Přemysl Otakar I. dynastické zájmy. Zde šlo o upevnění hranic s Uherskem. Kláštery tehdy vedle náboženské a kulturní role měly také roli hospodářskou (často kolonizační), ale i vojenskou v síti pohraničních hradů. Za druhé, cisterciácký klášter žil kultem Panny Marie a na cyrilometodějskou tradici nenavazoval. Za třetí, svým položením však navázal na rezidua velehradského opevnění a uchováním místního jména ve svém názvu umožňoval povědomí o velkomoravských souvislostech, které se ozvaly později.

Pokračování na str. 20



Nejstarší vrstvy archeologických vykopávek pod bazilikou na Velehradě potvrdily osídlení z 9. stol.

Foto na titulní straně: Bazilika na Velehradě, v pozadí hrad Buchlov

Slavnost sv. Cyrila a Metoděje,

kteří před 1150 roky přišli na Velkou Moravu

Zvoňte, zvony...

Zvoňte, zvony, na vše strany,
probouzejte Moravany,
zvoňte, zvony, na Slovany,
na Balkánce, na Tatrany,
svolávejte odevšad
na posvátný Velehrad.

Zvoňte, zvony, kde je víra,
zvoňte, kde už odumírá,
zvoňte v Lecha lada širá,
v říši Čecha, Vladimíra,
voďte výkvět národů
k Cyrilu a Metodu.

Zvoňte, zvony stříbrohlasé,
zvoňte dnes i v každém čase,
zvoňte moudrost Cyrilovu,
zvoňte lásku Metodovu,
zvoňte jejich velký čin
do hlubin a do výšin.

Zvoňte, zvony, jak se zvoní,
když se nebe k zemi kloní,
jak to v duších lidu zvoní,
za svobodu krev když roní,
k otcům svým se navrací,
lásku láskou oplácí.

Zvoňte, zvony, na vzkříšení,
na Slovanstva obrození,
na zbloudilých navrácení,
s Kristem, Matkou sjednocení,
jeden pastýř vládni všem
nad jediným ovčincem.

Zvoňte Otci na nebesích,
zvoňte Synu v slavných plesích,
zvoňte Duchu přesvatému,
zvoňte Srdci laskavému,
sdružte v klínu Marie
syny celé Slávie.

Z poutnického kancionálu
„Salve regina"



Obraz sv. Cyrila a Metoděje v České misii
v Chicagu od malířky Aleny Pokorné

Bez naděje víry, bez lásky a síly
žili kdysi naši předkové.
Do temnoty světlo, místo strachu teplo
přinesli jim Boží svědkové.

Dali jste nám víru, nenechte nás spát,
vyproste nám sílu, ve víře vždy stát.
Svatý Cyrile a Metoději,
národ český k vám dnes hledí:
zachovejte víry Velehrad!

Přešly bouře věků, válek, snů a reků,
Velehrad v nich vždycky pevně stál.
Králové a vůdci, umělci a světci
Boží pravdu šířili vždy dál.

Dali jste nám víru, nenechte nás spát,
vyproste nám sílu ve víře vždy stát.
Svatý Cyrile a Metoději,
národ český k vám dnes hledí:
zachovejte víry Velehrad!

Bez naděje, víry, bez lásky a síly
znovu žijí naši přátelé.
Do temnoty světlo, místo strachu teplo
vraťte nám dnes, Boží svědkové.

Dali jste nám víru, nenechte nás spát,
vyproste nám sílu ve víře vždy stát.
Svatý Cyrile a Metoději,
národ český k vám dnes hledí:
zachovejte víry Velehrad!

Zpěvník křesťanských písní „Hosana"

LITURGICKÁ ČTENÍ

15.neděle v mezidobí - 14.července 2013

1.ČTENÍ - Dt 30, 10-14

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu: „Budeš poslouchat hlas Hospodina, svého Boha, a zachovávat jeho příkazy a nařízení, to, co je napsáno v knize tohoto Zákona, a obrátíš se k Hospodinu, svému Bohu, celým srdcem a celou duší. Neboť tento příkaz, který ti dnes ukládám, není pro tebe příliš nesnadný a není tak daleko od tebe. Není na nebi, že bys musel říkat: ´Kdopak nám vystoupí do nebe, aby nám ho snesl, oznámil, a my ho mohli zachovávat?´ Není daleko za mořem, že bys musel říkat: ´Kdopak nám překročí moře, aby nám ho přinesl, oznámil, a my ho mohli zachovávat?´ Vždyť je ti to slovo velmi blízké, je v tvých ústech a v tvém srdci, takže ho můžeš zachovávat.“

2.ČTENÍ - Kol 1, 15-20

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Ježíš Kristus je věrný obraz neviditelného Boha, prvorozený z celého tvorstva. V něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi, svět viditelný i neviditelný; ať už jsou to andělé při trůnu, ať jsou to panstva, ať jsou to knížata, ať jsou to mocnosti - všecko je stvořeno skrze něho a pro něho. Kristus je dříve než všechno ostatní a všechno trvá v něm. A on je hlava těla, to je církve: on je počátek, prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých. Tak má ve všem prvenství. Bůh totiž rozhodl, aby v něm sídlila plnost dokonalosti, a že skrze něho usmíří se sebou všecko tvorstvo jak na nebi, tak na zemi tím, že jeho krví, prolitou na kříži, zjedná pokoj.

EVANGELIUM - Lk 10, 25-37

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Jeden znalec Zákona povstal, aby přivedl Ježíše do úzkých, a zeptal se ho: „Mistře, co mám dělat, abych dostal věčný život?“ Ježíš mu řekl: „Co je psáno v Zákoně? Jak tam čteš?“ On odpověděl: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou silou i celou svou myslí a svého bližního jako sám sebe.“ Řekl mu: „Správně jsi odpověděl. To dělej a budeš žít.“ Ale on se chtěl ospravedlnit, a proto se Ježíše zeptal: „A kdo je můj bližní?“ Ježíš se ujal slova a řekl: „Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a octl se mezi lupiči. Ti ho o všechno obrali, zbili, nechali napolo mrtvého a odešli. Náhodou šel tou cestou nějaký kněz; viděl ho, ale vyhnul se mu. Stejně i jeden levita přišel k tomu místu; viděl ho, ale vyhnul se mu. Také jeden Samaritán přišel na své cestě k němu, viděl ho a bylo mu ho líto. Přistoupil k němu, nalil mu do ran oleje a vína, obvázal je, vysadil ho na svého soumara, dopravil do hostince a staral se o něho. Druhého dne vytáhl dva denáry a dal je hostinskému se slovy: ´Starej se o něho, a co vynaložíš navíc, já ti doplatím, až se budu vracet.´ Co myslíš, kdo z těch tří se zachoval jako bližní k tomu, který se octl mezi lupiči?“ On odpověděl: „Ten, kdo mu prokázal milosrdenství.“ A Ježíš mu řekl: „Jdi a stejně jednej i ty!“

16.neděle v mezidobí - 21.července 2013

1.ČTENÍ - Gen 18, 1-10a

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Hospodin se zjevil Abrahámovi v doubravě Mamre, když seděl za největšího denního parna u vchodu do stanu. Když totiž zdvihl své oči a podíval se, hle - stáli před ním tři muži. Sotva je spatřil, běžel jim vstříc od vchodu do stanu, poklonil se až k zemi, a řekl: „Můj pane, jestliže jsem nalezl přízeň v tvých očích, nepřecházej kolem svého služebníka. Připraví ti trochu vody, abyste si umyli nohy, a odpočinete si pod stromem. Přinesu kousek chleba, posílíte se a pak můžete jít dál, neboť proč byste jinak šli kolem svého služebníka?“ Odpověděli: „Nuže, udělej, jak jsi řekl!“ Abrahám pospíšil do stanu k Sáře a pravil: „Honem vezmi tři měřice mouky, té nejjemnější, zadělej ji a upeč placky!“ Potom Abrahám běžel ke stádu, vzal mladé krmné tele a dal ho služebníkovi, aby ho rychle upravil. Pak vzal kyselé i sladké mléko, tele již upravené a předložil jim to. Obsluhoval je pod stromem, zatímco jedli. Zeptali se: „Kde je tvá žena Sára?“ Odpověděl: „Tady ve stanu.“ Hospodin řekl: „Vrátím se k tobě napřesrok v tento čas a tvá žena Sára bude mít syna.“

2.ČTENÍ - Kol 1, 24-28

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Teď sice pro vás trpím, ale raduji se z toho, protože tím na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap; má z toho prospěch jeho tělo, to je církev. Do jejích služeb jsem se dal, jak to bylo ve shodě s Božím darem, který mi Bůh svěřil, abych vám plně oznámil Boží slovo, totiž to tajemné rozhodnutí, které bylo skryté od věků a od pokolení, ale které teď bylo odhaleno jeho věřícím: těm Bůh chtěl oznámit, jaké bohatství božské slávy je pro pohany v tomto tajemném rozhodnutí. A to je: Kristus je ve vás, naděje na věčnou spásu. O něm my kážeme, každého člověka napomínáme, každého člověka učíme s veškerou moudrostí, abychom každého člověka učinili dokonalým ve spojení s Kristem.

EVANGELIUM - Lk 10, 38-42

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš přišel do jedné vesnice, kde ho přijala do domu nějaká žena, jménem Marta. Měla sestru, která se jmenovala Marie. Ta se posadila Pánu k nohám a poslouchala jeho řeč. Marta měla plno práce s obsluhou. Přistoupila k němu a řekla: „Pane, nezáleží ti na tom, že mě má sestra nechala obsluhovat samotnou? Řekni jí přece, ať mi pomůže!“ Pán jí odpověděl: „Marto, Marto! Děláš si starosti a znepokojuješ se pro mnoho věcí. Jen málo je třeba, ano jen jedno. Marie si vybrala nejlepší úděl, a ten jí nikdo nevezme.“

17.neděle v mezidobí - 28.července 2013

1.ČTENÍ - Gn 18, 20-32

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Hospodin řekl: „Nářek na Sodomu a Gomoru je velký, jejich hřích je velmi těžký. Chci sestoupit a podívat se, zda doopravdy všechno, co dělají, odpovídá stižnosti, která ke mně přichází, nebo ne. Chci to vědět.“ Tři mužové se odtamtud vydali na cestu a šli do Sodomy, zatímco Abrahám stále ještě stál před Hospodinem. Abrahám přistoupil a pravil: „Skutečně chceš zahubit spravedlivého s viníkem? Snad je v městě padesát spravedlivých, chceš to místo zahubit a neodpustit kvůli padesáti spravedlivým, kteří v něm jsou? Vzdal od sebe takovou myšlenku, že bys mohl takhle jednat: usmrtit spravedlivého spolu s viníkem. To by se vedlo spravedlivému stejně jako viníkovi. Vzdal od sebe takovou myšlenku! Copak by mohl soudce celé země nejednat spravedlivě?“ Hospodin řekl: „Najdu-li v Sodomě padesát spravedlivých v městě, odpustím kvůli nim celému tomu místu.“ Abrahám se ujal slova a řekl: „Jsem velmi smělý, že mluvím k svému Pánu, já, který jsem prach a popel. Snad bude scházet pět z padesáti, zahubíš kvůli těm pěti celé město?“ Hospodin odpověděl: „Nezahubím, jestliže jich tam najdu čtyřicet pět.“ Abrahám pokračoval v rozmluvě s ním: „Snad jich tam najdeš jen čtyřicet.“ Odpověděl: „Neudělám to kvůli čtyřiceti.“ Abrahám řekl: „Nechť se můj Pán nezlobí a dovolí mi mluvit: Snad se jich tam najde jen třicet.“ Odpověděl: „Neudělám to, najdu-li jich třicet.“ Abrahám řekl: „Jsem velmi smělý, že mluvím k svému Pánu. Snad se jich tam najde dvacet.“ Odpověděl: „Nezahubím kvůli dvaceti.“ Abrahám řekl: „Nechť se nezlobí můj Pán a dovolí mi mluvit ještě tentokrát. Snad se jich tam najde jen deset.“ Pravil: „Nezahubím kvůli deseti.“

2.ČTENÍ - Kol 2, 12-14

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Křtem jste byli spolu s Kristem položeni do hrobu, a tím také zároveň s ním vzkříšeni, protože jste uvěřili, jak velikou moc má Bůh, který ho vzkřísil z mrtvých. I vás, když jste byli mrtví pro své hříchy a když vaše tělo bylo neobřezáno, zase oživil zároveň s ním. Odpustil nám všecky hříchy, zrušil dlužní úpis, který svědčil proti nám svými předpisy, a nadobro ho zničil tím, že ho přibil na kříž.

EVANGELIUM - Lk 11, 1-13

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Jednoho dne se Ježíš modlil na nějakém místě. Když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: „Pane, nauč nás modlit se, jako i Jan učil své učedníky.“ Odpověděl jim: „Když se modlíte, říkejte: Otče, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Chléb náš vezdejší dávej nám každý den. A odpusť nám naše hříchy, neboť i my odpouštíme každému, kdo se proviňuje proti nám. A neuveď nás v pokušení.“ Řekl jim dále: „Někdo z vás bude mít přítele a půjde k němu o půlnoci s prosbou: 'Příteli, půjč mi tři chleby. Právě totiž ke mně přišel můj přítel, který je na cestách, a nemám, co bych mu předložil.' On však by mu zevnitř odpověděl: 'Neobtěžuj mě! Dveře jsou už zavřeny a moje děti jsou se mnou na lůžku. Nemohu vstát a dát ti to.' Říkám vám: Když přece vstane a dá mu, tedy ne proto, že je to jeho přítel, ale pro jeho neodbytnost se zvedne a dá mu všechno, co potřebuje. Proto vám říkám: Proste a dostanete, hledejte a naleznete; tlučte a otevře se vám. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře. Je mezi vámi takový otec, že když ho syn poprosí o chléb, on mu dá kámen? Anebo když ho poprosí o rybu, on mu dá místo ryby hada? Anebo když ho poprosí o vejce, on mu dá štíra? Jestliže tedy vy, třebaže jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím spíše nebeský Otec dá Ducha svatého těm, kdo ho prosí!“

18.neděle v mezidobí - 4.srpna 2013

1.ČTENÍ - Kaz 1, 2;21-23

Čtení z knihy Kazatel

Marnost nad marnost - praví Kazatel - marnost nad marnost, všechno je marnost. Vždyť se stává, že někdo pracuje moudře, rozvážně a úspěšně, a nakonec to dá do vlastnictví jinému, kdo na tom nepracoval. I to je marnost a velké zlo. Co má člověk za všechno svoje namáhání a snahu, s níž se plahočí pod sluncem? Ano, po všechny dny má jen starosti; trápení je jeho zaměstnání, ani v noci si jeho srdce neodpočine. I tohle je marnost.

2.ČTENÍ - Kol 3, 1-5.9-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte tedy o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslete, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě. Umrtvěte proto všechno, co je ve vašich údech pozemského: smilství, nečistota, chlípnost, zlá žádostivost a chamtivost, to je modloslužba. Neobelhávejte jeden druhého. Svlečte ze sebe člověka starého s jeho počínáním, a oblečte člověka nového, který se obnovuje k správnému poznání, aby se podobal svému Stvořiteli. Tady už není Řek nebo Žid, obřezaný nebo neobřezaný, barbar, Skyta, otrok nebo člověk svobodný, ale všecko a ve všem je Kristus.

EVANGELIUM - Lk 12, 13-21

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Někdo ze zástupu požádal Ježíše: „Mistře, řekni mému bratrovi, aby se rozdělil se mnou o dědictví!“ Odpověděl mu: „Člověče, kdo mě ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?“ Potom jim řekl: „Dejte si pozor a chraňte se před každou chamtivostí. Neboť i když má někdo nadbytek, jeho život není zajištěn tím, co má.“ Pověděl jim toto podobenství: „Jednomu bohatému člověku se na poli hojně urodilo. Uvažoval tedy sám pro sebe: ‚Co udělám? Vždyť už nemám, kam svou úrodu uložit! Tohle udělám,‘ řekl si, ‚strhnu své stodoly, vystavím větší a tam složím všechno své obilí i své zásoby. Pak si mohu říci: Máš velké zásoby na mnoho let. Klidně si žij, jez, pij, vesele hoduj!‘ Bůh mu však řekl: ‚Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši a čí bude to, co jsi nashromáždil?‘ Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady, ale není bohatý před Bohem.“

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 30. června 2013

Politické události

Prezident po pádu Nečasovy vlády jmenoval premiérem úřednické vlády Jiřího Rusnoka

Prezident Miloš Zeman jmenoval v úterý 25. června novým premiérem ČR ekonoma Jiřího Rusnoka. Stalo se tak dvě hodiny poté, co zástupci dosavadní vládní koalice (ODS, TOP 09 a LIDEM) uvedli, že získali podpisy 101 poslanců na podporu jmenování Miroslavy Němcové (ODS) premiérkou, čímž by se udržela současná vláda.

Zeman jmenováním Rusnoka stanovil tzv. úřednickou vládu, kterou on sám nazývá spíše vládou odborníků. Tento termín nezapomněl zmínit ani při jmenování: „Vážím si Vás jako odborníka, a protože jsem Vaši vládu označil jako vládu odborníků, pokládám Vaše jméno za důkaz této teze. Jsem si vědom, že povedete vládu ve velmi nelehkých dobách."

Sám Jiří Rusnok (52 let), který v minulosti působil jako ministr financí právě ve vládě Miloše Zemana, se nechal slyšet, že členy vlády navrhne nejpozději do 14 dní.

Prezidentovo rozhodnutí pobouřilo koalici, podle níž je úřednická vláda snahou o obejití parlamentu. ODS nedá při vyslovování důvěry Rusnokovu kabinetu ani hlas. Kriticky se vyjádřil také ministr financí v demisi a místopředseda TOP 09 Miroslav Kalousek: „Jediná legitimní většina je 101 hlasů současné, nebo teď už možná bývalé, vládní koalice. Jediná vláda, která může získat důvěru, a jediná vláda, která může prosadit rozpočet, je vláda Miroslavy Němcové."

Prezident měl povinnost jmenovat nového předsedu vlády poté, co dosavadní premiér Petr Nečas podal 17. června demisi v závislosti na událostech spojených s policejní razií v Úřadu vlády ČR. Spolu s premiérem skončila celá jeho vláda a do jmenování nového kabinetu vládne v demisi.

V noci na čtvrtek 13. června provedl Útvar pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ) v historii země ojedinělý zásah v Úřadu vlády ČR, ministerstvu obrany, pražském magistrátu, ale i v domovech či pracovištích zadržených. Policie zadržela osm lidí: Janu Nagyovou (vedoucí kanceláře premiéra), Petra Tluchoře (exposlanec ODS), Romana Bočka (bývalý náměstek ministra zemědělství), Ivana Fuksu (někdejší ministr zemědělství za ODS), Marka Šnajdra (exposlanec ODS), Lubomíra Poula (vedoucí Úřadu vlády ČR), Ondreje Páleníka (šéf Správy hmotných rezerv, bývalý šéf vojenského zpravodajství) a Milana Kovandu (současný ředitel vojenského zpravodajství).

Předseda vlády Nečas nebyl v daný den k nalezení a veřejnost, stejně jako politici či novináři, netrpělivě čekali na jeho vyjádření. Objevovaly se zprávy o jeho zhoršeném zdravotním stavu, dokonce i o jeho pobytu v nemocnici. Podobné informace se ale nezakládaly na pravdě, což následně potvrdil i samotný premiér, když v odpoledních hodinách svolal tiskovou konferenci, kde stručně řekl, že věří svým spolupracovníkům a nemá důvod rezignovat. Za Nečase se postavili jeho koaliční partneři z TOP 09, kteří uvedli, že zatím nemají důvod jeho slovům nevěřit.

V pátek 14. června se poprvé vyjádřila policie, když na tiskové konferenci zveřejnila důvody razie. „Nebylo naším zájmem zabývat se politikou či politickou stranou. Na začátku jsme prověřovali organizovanou zločineckou skupinu osob, která podle našich informací fungovala na základě klientelistických vazeb. Cílem těchto vazeb byl neúměrný zisk, měl tam být i určitý podíl vlivu ve státních a polostátních organizacích," uvedl šéf protimafiánského útvaru ÚOOZ Robert Šlachta. Sdělil také, že domovní prohlídky, které se uskutečnily i na adresách firem podnikatelů a lobbistů Romana Janouška a Iva Rittiga, kteří bývají označováni za tzv. „kmotry ODS", s kauzou souvisejí. Ani jednoho však policisté nedostihli. Postoj ČSSD, filtrovaný přes předsedu Bohuslava Sobotku, zněl jasně: vláda by měla podat demisi.

S postupným zveřejňováním obvinění sedmi z osmi zadržených osob, která se týkala hlavně uplácení, klientelismu a korupce – v případě Jany Nagyové i zneužití pravomoci úřední osoby, vzhledem k pokynům ke sledování manželky premiéra Radky Nečasové – však Petr Nečas nemohl situaci ustát. V neděli 16. června oznámil, že v pondělí podá demisi. Vaz mu zlomilo právě obvinění Nagyové, která nezákonně úkolovala vojenskou tajnou službu z čistě soukromých důvodů, týkajících se jejího vztahu s premiérem Nečasem.

„Jsem si plně vědom toho, jak peripetie mého osobního života v současné době zatěžují českou politickou scénu i ODS, tedy stranu, do které jsem vstoupil v roce 1991 a které jsem měl tu čest sloužit v pozicích místopředsedy nebo předsedy v posledních letech," řekl Petr Nečas při oznámení demise.

Českou republiku postihly nejsilnější povodně od roku 2002

Na začátku června zasáhly Českou republiku rozsáhlé povodně. Po nezvykle deštivém závěru května začaly stoupat hladiny českých řek, které se na mnoha místech vylily z břehů a pustošily infrastrukturu země. Kvůli řešení povodňových škod svolal premiér Petr Nečas krizový štáb. Na pomoc při odstraňování následků záplav byli povoláni vojáci, prezident vyslal i vojáky Hradní stráže.

Nejhorší situace byla v povodí velkých řek, Vltavy a Labe. Prvními postiženými regiony byly jižní a západní Čechy. Zde začaly kulminovat přítoky Vltavy, zejména Berounka. Rozvodněná Vltava poté zatopila některé okrajové části Prahy. Magistrát města na to reagoval stavbou protipovodňových zábran a omezením hromadné dopravy. Podle Tomáše Hudečka (TOP 09), nového primátora, mohou škody v metropoli dosáhnout až do výše dvou miliard korun.

Povodně postihly s výjimkou Parbubicka všechny kraje v Čechách, celkem 970 měst a obcí. Hasiči při nich evakuovali cca 20 tisíc lidí a velká voda i zabíjela. Potvrzených je 15 obětí, některé ale byly zbytečné, např. mezi hazardujícími vodáky.

Dramatické chvíle prožil Mělník. Město, které leží na soutoku obou největších řek, chrání speciální hráz. Její kapacita však byla naplněna a hrozilo jí protržení. Z tohoto důvodu uvažovalo vedení města o upuštění vody, čímž by zatopilo městskou část Mlazice. Konečné rozhodnutí neupouštět vydal starosta Ctirad Mikeš (ČSSD). „Pochopitelně to byla obrovská odpovědnost, protože jsem šel do rizika, že poškodím hráz za několik set milionů korun. Vlastník chtěl, abych zaplavil město Mělník, protože už jsem překročil těsnící hranici a byl jsem nad hranou této hráze o 30 cm. Voda začala protékat nezpevněnou částí hráze," vylíčil Mikeš v rozhovoru pro Českou televizi. Hráz naštěstí příval vody vydržela, a nedošlo tak k větším škodám.

Ty naopak sčítají na území Ústeckého kraje. Zde Labe částečně zaplavilo i velká města Ústí nad Labem a Děčín. Na mnoha dalších místech země udeřila tzv. blesková povodeň způsobená přívalovými dešti, které nastaly v druhé vlně povodní, kdy již začalo vody postupně ubývat.

Hladiny toků začaly klesat až v závěru druhého červnového týdne. V sobotu 15. června byl pak odvolán druhý stupeň povodňové aktivity na všech českých řekách.

Abaku – i hra s čísly může vzdělávat

„Když jdete po chodbě a zeptáte se kluků, jestli si nechtějí spočítat pár desítek příkladů na tabuli, nepůjde ani jeden. Ale když jim řeknete, jestli by si nezahráli hru, půjdou všichni," vysvětluje výhody společenské hry Abaku Vlastimil Lisse, ředitel Základní školy kapitána Otakara Jaroše v Lounech. Ten spolu se svými žáky během června testoval novější verzi hry, která na samostatných webových stránkách nabízí nové stupně obtížnosti protihráče v podobě robotů. Podpoře matematiky a technických oborů a využívání internetu žáky 5. až 9. tříd se 13. června věnovala tisková konference.

Na přirozenou hravost dětí vsadili autoři Abaku Vladimír Tesař a Zdeněk Čáp. Hru vyvíjejí už od roku 1979 a první on-line verzi spustili v roce 2008. Princip hry je na první pohled jednoduchý, jedná se o jakýsi Scrable, jen převedený do čísel. Hráč skládá čísla za sebe tak, aby byla násobkem, podílem, nebo součtem či rozdílem. Za použitá čísla hráč dostává body. Na internetu je možné hrát proti pravým hráčům, nebo proti naprogramovaným robotům.

Tvůrci se dlouho snažili nalézt nějaké sponzory, pod původním názvem Mathematicus se o hru nikdo tolik nezajímal. Proto se rozhodli název pozměnit a hru pojmenovat po starověkém počítadle Abakus. Jejich konceptu se chytil portál Seznam.cz a autorům poskytl sponzoring. Na hře ocenil především její potenciál zábavně vzdělávat a vzápětí ji poskytl na svém serveru Hry.cz. Abaku se během tří let propracovala mezi deset nejoblíbenějších her, což vedení vnuklo myšlenku, že by hru mohla propagovat ve školách. Seznam.cz oslovil ředitele Lisseho a ten za souhlasu rodičů po několik měsíců hru spolu s žáky testoval.

„Abaku mi opravdu pomohlo s matematikou. Předtím než jsem začal hrát, jsem měl horší známky, teď jsem se výrazně zlepšil. Hra vás nutí o číslech přemýšlet," potvrdil Martin, žák osmé třídy lounské základní školy.

Seznam.cz letos v dubnu spustil nultý ročník Abaku ligy pro střední školy. Mezi další podporovatele fenomenální hry se přidalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy a Mensa ČR.

Z domova stručně

* Církevní restituce platí v plném rozsahu. Ústavní soud v pondělí 3. června nepřijal opoziční návrh na jejich zamítnutí. Církve tak od státu na základě zákona o majetkovém vyrovnání, z něhož soudci škrtli jediné slovo „spravedlivé", dostanou majetek v celkové výši 134 miliard korun. Stát však zároveň přestane postupně hradit platy duchovních, které ročně dosahovaly půldruhé miliardy korun.

* Miliardář Andrej Babiš je novým vlastníkem mediální společnosti MAFRA, která vydává Mladou frontu Dnes, Lidové noviny a patří jí také zpravodajské portály iDnes.cz a Lidovky.cz či hudební TV Óčko. Transakci oznámenou 26. června ještě musí posoudit antimonopolní úřad. Dosavadní německý vlastník Rheinisch-Bergische Verlagsgesellschaft a nový majitel se rozhodli cenu nezveřejnit.

* Martin C. Putna se stal profesorem. Jmenovací dekret mu předal v úterý 25. června ministr školství v demisi Petr Fiala. Putna byl jmenován spolu s některými dalšími kandidáty v Karolinu dva týdny po oficiálním termínu. Prezident Miloš Zeman, který dekrety nových 66 vysokoškolských profesorů podepsal a téměř šedesáti je i předal, odmítal Putnu jmenovat kvůli jeho vystupování během Prague Pride. Žádá rovněž, aby v budoucnu profesory jmenoval ministr školství.

* První česká paterčata, čtyři chlapci a jedna holčička, se 2. června v pražské podolské nemocnici narodila bez komplikací. Romští rodiče se ale potýkají i s anonymními výhrůžkami. Reakcím s rasovým kontextem je vystavena nejen rodina, ale i firmy, které se jí rozhodly pomoci.

Ekonomika

Z ekonomiky stručně

* Prezident Miloš Zeman představil ve středu 19. června nadační fond, který má snižovat český státní dluh. Sám si nastavil trvalý příkaz až do konce svého funkčního období, kdy bude měsíčně do fondu přispívat 60 tisíc korun, tedy třetinou svého prezidentského platu. Účet fondu spravuje PPF banka vlastněná Petrem Kellerem. Prezident očekává, že se k němu připojí lidé s vysokými příjmy, jako je tomu v západní Evropě nebo Spojených státech.

* Druhý pilíř důchodové reformy se zatím jeví jako neúspěch. Týden před vypršením termínu se k němu přihlásilo jen zhruba 70 tisíc zájemců. Kvůli zvýšení zájmu lidí nad 35 let chce ministr financí v demisi Miroslav Kalousek podle Lidových novin prodloužit pro tuto věkovou skupinu lhůtu pro vstup, dosud mají čas do 30. června.

* Podle studie společnosti KPMG patří Česká republika celosvětově mezi země s největší daňovou zátěží. S 21 % DPH je Česko na 14. příčce. Zemí s nejvyšší sazbou je Maďarsko, kde DPH činí 27 procent.

Kurzovní lístek
28. 6. 2013 (střed)

EUR, 1 .....25.950
Kanada, 1 .....19.841
USA, 1 .....18.950

Kultura

Putovní výstava Marylin dorazila do Prahy

Celé léto – až do 20. září mají návštěvníci Jízdárny Pražského hradu možnost zhlédnout jedinečnou výstavu mapující život a kariéru americké ikony Marilyn Monroe. Kromě fotografií, videozáznamů a osobních poznámek jsou vystaveny také hereččiny boty a šaty. „Věděla jsem to, co jsem pochopila, když jsem ve 13 letech šla poprvé po pláži v plavkách. Věděla jsem, že patřím divákům a světu – ne protože bych měla talent, ani protože bych byla krásná, ale protože jsem nikdy ničemu ani nikomu jinému nepatřila," píše se u vstupu do sálu. Žádný jiný citát by osobnost Marylin, která začínala jako neznámá Norma Jean Mortensonová, nevystihl lépe.

Za vznikem projektu stojí florentské Muzeum Salvatora Ferragama, které výstavu uspořádalo loni u příležitosti padesáti let od hereččina úmrtí. Kurátoři Stefania Ricciová a Sergio Risaliti vytvořili expozici představující hvězdu Marylin prostřednictvím jejího šatníku, deníků, osobních fotografií, kostýmů z filmů a bot od italského návrháře Ferragama, jehož boty stejně jako další hollywoodské divy zbožňovala.

Mimoto je na Hradě k vidění kontroverzní fotografie mladé Marylin z Playboye, série pop-artových obrazů Andyho Warhola či video, na němž Monroe zpívá Happy Birthday tehdejšímu americkému prezidentovi Kennedymu. Vedle těchto předmětů jsou umístěny i hereččiny snímky v „klasických" pózách od Beatona, Sterna, Barrise, Greena a De Diénesa, které tvůrci výstavy porovnávají se slavnými uměleckými díly.

V rámci doprovodného programu uvádí společnost Aerofilms do vybraných českých kin digitálně zremastrované snímky Někdo to rád horké, Páni mají radši blondýnky a Slaměný vdovec.

S festivalem United Islands to letos šlo do kopce

Tři dny hudby, 195 hudebních projektů, 7 venkovních scén a 9 oblíbených pražských klubů – tak festival United Islands České spořitelny oslavil desáté narozeniny. Ve čtvrtek 22. června zahájila program Klubová noc a do neděle 23., posledního dne festivalu, se kapely i jejich posluchači mohli vystřídat v areálu parku Ladronka, na jazzové scéně na Smíchově, nebo v klubech. Výsadou jedné z největších pražských hudebních akcí je i to, že všude je vstup zdarma.

Tentokrát však festival nedostál svému názvu a místo ostrovů, se konal „na pevnině". V první řadě rekonstrukce Střeleckého ostrova a povodně v řadě druhé donutily hudební událost vystoupat do kopce. „S festivalem to šlo do kopce – byli jsme nuceni najít náhradní lokalitu, to se nám podařilo v parku Ladronka, z velké části především díky vstřícnosti Městské části Prahy 6," uvedl na tiskové konferenci k United Islands dramaturg David Gaydečka. Komplikace kvůli deštivému počasí přitom nastaly jen pár týdnů před začátkem festivalu a organizátoři museli rozjet rozsáhlé zařizování ohledně nových lokalit na poslední chvíli. Změna areálu však akci jedině prospěla – organizátorům se v porovnání s minulými ročníky povedlo zajistit zhruba dvakrát větší prostory.

Hlavním tahákem byli samozřejmě interpreti: „Letos se na United Islands sešly největší hvězdy, na které jsme mohli za poslední roky dosáhnout," potvrdil dramaturg Gaydečka. „Osobně považuju za velká jména všech 195 účinkujících, a mám radost, že se na jeden víkend nakonec sešli v Praze," dodal. Nejzvučnější jména, která se na seznamu hostů zařadila, jsou americký pop-soulový zpěvák Aloe Blacc, známý hitem I Need a Dollar, hipsterská princezna Princess Chelsea nebo britská indie kapela Citizens!.

„Chtěli jsme udělat festival ve velkém stylu, kvůli 10. narozeninám, takže jsme se rozhodli, že nebudeme končit o desáté hodině a program se přesune do klubů," uvedla PR manažerka projektu Bára Šubrtová další z letošních novinek. Po dvaadvacáté hodině program pokračoval v devíti pražských klubech jako Rock Café, Roxy, N.O.D., Malostranská beseda nebo Popocafepetl Újezd. Do nich dopravily fanoušky z venkovních scén autobusy.

„Festival United Islands České spořitelny jste mohli prožít několika způsoby, jedním z nich je hudební maraton, ale také byla možnost zkusit šaty od mladých návrhářů nebo workshop závěsné akrobacie," vyjmenovává Táňa Švehlová ze sdružení Art Prometheus, které mělo doprovodný program na starosti. Jedním z jeho nejvýraznějších bloků byla oslava nedožitých 80. narozenin Olgy Havlové. Od 20. do 22. června vystoupili v Ladronce na její počest Plastic People of The Universe, Vlasta Třešňák nebo šansoniérka Sylvie Krobová. Uskutečnila se i výstava Olga Havlová ve fotografiích a vzpomínkách.

Přesná čísla organizátoři ještě nemají, odhadují však, že dorazilo více lidí než minulý rok, kdy návštěvnost vystoupala k 60 tisícům. Návštěvnost by se také dala popsat jako „nevyvážená" – zatímco na večerní vystoupení mezinárodních hvězd dorazily davy, na některých odpoledních vystoupeních méně známých interpretů postávala před pódii jenom hrstka fanoušků. To ale nejspíš patří ke svérázu United Islands – nepředvádějí Praze mainstreamové interprety, ale spíš „ochutnávku" toho nejzajímavějšího, co může hudební scéna nabídnout.

Festival Respect 2013: Dva dny horka a world music

O víkendu 15. a 16. června se v areálu pražského parku Ladronka uskutečnil největší tuzemský festival věnovaný world music Respect 2013. Místo konání se narychlo měnilo v důsledku nedávných povodní, které postihly i ostrov Štvanice, na němž se odehrálo několik předchozích ročníků.

Festival nabídl opravdu pestrý výběr hudby z celého světa. Návštěvníci měli možnost zhlédnout na jednom pódiu dvanáct kapel a interpretů. Nejznámějšími z nich byli Mory Kanté z africké Guineje, libanonská zpěvačka Yasmine Hamdan či Iván Gutiérrez, kytarista a zpěvák, který se proslavil spoluprací se Zuzanou Navarovou.

Kromě hudebních vystoupení mohli návštěvníci zhlédnout umělecké instalace výtvarníků Kryštofa Kintery, Michaela Delii a Terezy Erbenové. Součástí programu byly také speciální dílny určené dětem.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Biskup Esterka laureátem ceny Gratias Agit 2013

První místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí ČR Karel Schwarzenberg udělil dne 7. června 2013 prestižní cenu ministerstva zahraničí Gratias Agit . Slavnostní předávání se uskutečnilo v Černínském paláci. Ministr vyznamenal 13 osobností a jednu organizaci – Charitu České republiky. Mezi vyznamenanými byl také Mons. Petr Esterka, pomocný biskup brněnský a koordinátor duchovní služby pro české katolíky v zahraničí, který v současné době žije v českém centru v Kalifornii.

Cenu Gratias agit zřídilo Ministerstvo zahraničních věcí v roce 1997. Ministr ji každoročně uděluje krajanům a přátelům České republiky, bohemistům, historikům, umělcům, vědcům nebo podnikatelům, kteří vedle své profese a bez nároků na odměnu prohlubují zájem zahraničí o naši zemi, napomáhají jejímu zviditelňování a vytváření příznivého obrazu ve světě. Je to ocenění adresované jednotlivcům i organizacím, nadacím a občanským sdružením za jejich obětavou dobrovolnou práci ve prospěch České republiky. Cenu tvoří plastika v podobě stylizované křišťálové zeměkoule od akademického malíře Zdeňka Petra, diplom a odznak.

Počet katolíků přesáhl 1,2 miliardy

Podle nejnovější Statistické církevní ročenky za rok 2011 stoupl celosvětový počet katolíků na 1,2 miliardy osob. Statistická ročenka obsahuje údaje o počtech biskupů, kněží, řeholníků, řeholnic a vůbec všech mužů a žen katolického vyznání k 31. prosinci roku 2011. Uvádí také koeficienty jejich početního nárůstu či poklesu ve srovnání s rokem 2010. Počet katolíků se zvýšil z 1 miliardy 196 milionů na 1 miliardu 214 milionů, což je nárůst o +1,5%. Poněvadž je tento nárůst katolíků o něco vyšší než nárůst světové populace, zůstává procentuální počet katolíků ve světě nezměněn tedy 17,5%.

Biskupů je 5 132, což představuje proti roku 2010 nárůst o +0,55%. Nejvyšší nárůst zaznamenala Oceánie (+4,6%) a Afrika (+1%), v Americe zůstal počet biskupů nezměněn v Evropě je 0,5%. Počet všech kněží, diecézních i řeholních na celém světě činil k 31. prosinci roku 2011 celkem 413 418, což oproti roku 2001 představuje nárůst +2,1%. Nejvíc kněží přibylo v Africe (+39,5%) a Asii (+32%), v Americe je počet stabilní, zatímco v Evropě počet kněží pokles o více než 9%. Stálých jáhnů je na světě 41 tisíc.

Řeholníků s věčnými sliby bez kněžského svěcení bylo ke konci roku 2011 přibližně 55 tisíc a nejvíce jich za uplynulý rok přibylo opět v Africe (+18,5%) a Asii (+44,9%). Jejich počet naopak poklesl v Americe (-3,6%) a Evropě (-18%). Řeholnic s věčnými sliby je 713 tisíc, což znamená, že oproti roku 2001, kdy jejich počet činil 792 tisíc, jde o pokles -10%. Největší pokles počtu řeholnic připadá na Evropu (-22%), pak Oceánii (21%) a Ameriku (-17%). Počet řeholnic naopak stoupá v Africe (+28%) a v Asii (+18%). V důsledku toho vzrostl podíl afrických a asijských řeholnic ve vztahu k celosvětovému počtu ze 24,4% na 33% na úkor podílu evropských a amerických řeholnic, jejichž počet se vzhledem k celosvětovému počtu snížil ze 74% na 66%.

Statistická ročenka za rok 2011 uvádí také počet kandidátů kněžství, diecézních i řeholních. Jejich počet vzrostl oproti roku 2001 o 7,5% a k poslednímu dni roku 2011 činil 120 616.

Vrchol cyrilometodějského jubilea: Dny lidí dobré vůle

Ve dnech 4. – 5. července 2013 se na Velehradě opět sejdou lidé dobré vůle, aby oslavili svátek sv. Cyrila a Metoděje, vrchol letošních oslav 1150. výročí příchodu slovanských věrozvěstů na Velkou Moravu.

Dvoudenní program zahájí ve čtvrtek 4. července dopoledne kurz „Jak pozitivně komunikovat s žáky" pod vedením psychologa Jana Čapka. Souběžně se uskuteční také seminář „Škola lásky v rodině" pod vedením Jiřiny Prekopové. V areálu Archeoskanzenu na Modré bude zahájena výstava „Cyril, Metoděj a Veligrad". Také odpoledne nabídne řadu akcí: ruční přepisování Bible, program her a soutěží Velehrad dětem, v 16.00 hodin bude mše svatá v bazilice pro vozíčkáře. V prostorách Stojanova gymnázia budou po celé odpoledne probíhat vernisáže fotografické a malířské výstavy. Vrcholem čtvrtečního programu se jako každý rok stane koncert „Večer lidí dobré vůle", který bude na pódiu před bazilikou zahájen v 19.30 hodin a budeho přenášet v přímém přenosu Česká televize a Český rozhlas. Ve 21.00 hodin začne v bazilice program církevních hnutí a komunit a o půl hodiny později bude v areálu Archeoskanzenu promítáno historické docudrama „Cyril a Metoděj – apoštolové Slovanů". Ve 23.00 hodin bude pak v bazilice sloužena mše svatá.

V den svátku verozvěstů 5. července 2013 uvede Česká televize na programu ČT2 v 8.35 snímek Bazilika. Vypráví o nejvýznamnějším poutním místě u nás, velehradském chrámu, v období komunismu. Konec jeho nelehkého příběhu svobody v letech nesvobody, je symbolizován návštěvou papeže Jana Pavla II. v dubnu 1990. „Baziliku na Velehradě většina lidí spojuje s dědictvím Velké Moravy, s odkazem Cyrila a Metoděje, málokdo ale ví, jak důležitou roli sehrála v době nedávno minulé," říká režisér dokumentu Václav Křístek. V době, kdy se komunistický režim snažil utlumit vliv církve, si toto poutní místo vybojovalo své postavení a obhájilo svou tradici. „V dokumentu se setkáváme se svědky, ale i účastníky tohoto nelehkého zápasu," dodává ještě režisér.

Hlavním dnem oslav se stane pátek 5. července, kdy bude v 10.30 hodin slavena mše svatá na nádvoří před bazilikou za účasti biskupů Čech, Moravy a Slezska; jejím hlavním celebrantem bude papežský legát kardinál Josip Bozanić, arcibiskup záhřebský. Slavnostní bohoslužbu v přímém přenosu odvysílají Česká televize a Český rozhlas Praha. Bohoslužby se však budou už od časného rána konat také v bazilice: první začíná v 6.00, další v 7.00 a od 8.00 hodin budou mši svatou slavit novokněží České republiky. Od 8.15 hodin bude navíc na pódiu probíhat předprogram, jehož součástí se stane modlitba růžence, pěvecké vystoupení a vyslání mladých misionářů. Dny lidí dobré vůle jsou v České republice největšími oslavami spjatými se státním svátkem. Jejich cílem je postavit most mezi všemi lidmi dobré vůle – věřícími i nevěřícími, přiblížit kořeny naší kultury a poukázat na duchovní odkaz cyrilometodějství, křesťanské víry a tradic, z kterých vznikl náš stát.

Podle zpráv České biskupské konference

Malý Mario od Kříže

V italském Brindisi žije 29letý muž obdařený zjeveními Pána Ježíše a Panny Marie



Mario D'Ignazio při modlitbě svatého růžence, na jeho pravé ruce jsou vidět stigmata

Začátkem června 2012 jsme se vydali do Contrada Santa Teresa, které leží necelý kilometr od letiště Brindisi v Itálii, abychom se setkali s Mariem D'Ignazio. Od 5. srpna 2009 ho obdarovává Panna Smíření soukromými nebo veřejnými zjeveními, která se nyní uskutečňují každého 5. dne v měsíci.

Také Pán Ježíš navštěvuje Maria (kterého nazývá „Malý Mario od Kříže"), většinou ale ne v nějaký pevně stanovený okamžik, někdy dokonce ve stejnou dobu, kdy se zjevuje Madona, jak tomu bylo např. 5. června 2012, k ročnímu žehnání vody, kterou si přinesli lidé ke vzpomínce na křest.

Návštěva u rodiny D'Ignazio

Ve dvoře, proti velkým kovovým posuvným dveřím, kde je vchod, byl na prosbu Ježíšovu postaven 25. dubna 2011 kříž.

Svůj příchod jsme neoznámili. Paní nás srdečně přijala a vedla nás k Madoně před malé oratorium pod jediným olivovým stromem, který roste uprostřed dvora a je teď chráněný kvetoucí „korunou" jasmínového keře, z něhož vychází nádherná vůně. Dvůr je vzadu uzavřen domem. Na ochranu před nepřízní počasí byla napnuta látková střecha. Na levé straně odděluje malá zábrana oblast, která je poutníkům přístupná, od velké zeleninové zahrady, zkrášlené několika stromy. Před krátkou dobou byla podél okraje postavena cesta, aby tam v určitých dnech mohlo projít procesí.

Potom, co se paní D'Ignazio dozvěděla, s jakým úmyslem přicházíme, zavolala svého syna Maria, který hned přišel domů a zavedl nás před malou oratoř pod divokým olivovníkem, kde se mu Madona zjevuje. Svěřili jsme jí toto setkání.

Vlastně jsme chtěli vyjednat termín pro rozhovor, ale Mario byl ihned připraven odpovídat na naše otázky.

Kdo je Mario

Mario, můžeš se nejprve přestavit?

Narodil jsem se 4. února 1984. Vedl jsem vždycky jednoduchý život. Jsem mladý muž jako tolik jiných. Žil jsem stejně jako moje rodina, jako praktikující katolík. Věřil jsem vždycky v Boha, protože jsem byl vychován ve víře.

Ale nemyslel jsem si, že by se Ježíš a Maria mohli tak blízko ukázat, že by se mohli zviditelnit, že by se mohli stát tak aktuálními v mém životě a že by mohli se mnou tímto způsobem mluvit!

Před tímto kontaktem s Bohem jsem byl jako ostatní lidé. Věřil jsem, že Bůh a Madona existují, prosil jsem je o pomoc, o jejich požehnání pro můj život, zdraví, sílu...

Objevila se ve vašem dětství předznamenání nebo zvláštní dary?

Žádné zvláštní dary, ale když jsem byl malý, byl jsem Madonou uzdraven. Když mi bylo sedm let, měl jsem vysokou horečku, která nechtěla klesnout. Moji rodiče byli u mě a pokoušeli se vysokou horečku srazit a jedné noci jsem byl uzdraven. Viděl jsem v ložnici nějaké světlo, myslel jsem si, že rodiče rozsvítili, ale pak jsem viděl v rohu pokoje malou, velmi krásnou paní, celou bílou od světla. Mlčela. Začal jsem plakat a volat, že v pokoji je paní. Tu se moji rodiče probudili a viděli, jak světlo, které se stále zmenšovalo, zmizelo úplně a horečka náhle klesla. Nevím, jestli to byla Madona, ale je to velmi pravděpodobné. Tiché zjevení jako příprava. Zdá se mi, že to bylo poselství: „Uzdravuji tě a jednoho dne nám budeš sloužit."

Když později začala zjevení, všechno se změnilo. Ve skutečnosti působí Bůh v životě každého člověka a v dějinách dnešní společnosti.

První zjevení začalo přesně zde, 5. srpna 2009 v Contrada Santa Teresa okolo 16. hodiny u tohoto planého olivovníku. Právě jsem plel. Moji pozornost upoutaly zářící koule. Tyto světelné koule se sjednotily v jednu a v jejich vnitřku se zjevil velmi krásný nebeský obraz nějaké mladé ženy, která nebyla starší než 18 let. Měla tmavou pleť, bílé šaty, zlatou stuhu okolo pasu a nad tím modrý oděv a bílý závoj. Na každé z jejích bosých nohou byla zlatá růže. V pravé ruce držela růženec. Její závoj a tělo zářily, viděl jsem zářící paní, která vyzařovala světlo.

První slova, která Madona při této příležitosti řekla, byla: „Neměj strach, jsem Matka Boží, Prostřednice všech milostí." Tato slova mi dala hluboký mír. Cítil jsem se hned jistý a uvědomoval si přítomnost.

Pak řekla Paní: „Já jsem Panna Smíření, chtěla bych být uctívána jako Panna Smíření, Královna a Matka naděje, Prostřednice všech milostí a tento obraz má být všude rozšiřován."

Mario, co jste pociťoval v tom okamžiku?

Vnitřní otřes. Myslel jsem si: „Teď zemřu. Madona přišla, aby mě vzala s sebou." Věděl jsem, že když lidé zemřou, Matka Boží a Ježíš je odvedou a jejich duše vezmou s sebou.

Jak jste Matku Boží ve světle viděl?

Ve světle byla Madona zcela jasná a bledá! Na začátku byla zahalena velmi bílým světlem. Mohl jsem vidět její siluetu, potom její divukrásný obličej, celý ebenový, oválný a její překrásné, dobrotivé oči. Tak jsme ji na tom obrazu namalovali, s hlavou lehce nakloněnou doprava.



Panna Maria, jak se zjevuje v Brindisi

Madona přichází vždycky s lehce nakloněnou hlavou, hlavu nikdy nezvedá. Ve své pokoře sklání hlavu vždycky na znamení respektu před Bohem, před svými dětmi a celým lidstvem. „Já jsem před vámi, protože ve vás bydlí živý Bůh. Ve vás našel Věčný svůj příbytek."

V činech a slovech Panny Marie je stále obsažena hluboká teologie. To jsem pochopil v průběhu času, když jsem meditoval o jejím chování, jejích pohybech, o barvě jejích šatů. Postupně jsem všemu tomu věnoval velkou pozornost. Poselství je slovo, ale nejenom pouhé slovo. Je to také způsob, jak se Matka Boží vyjadřuje a ukazuje během zjevení. Zdůrazňuji při všech zjeveních, jak je Madona oblečena, co dělá, znamení kříže na začátku, úklonu, její pozdrav. Používám všechny svoje schopnosti, abych zprostředkoval, co se v tomto okamžiku děje, aby si ji lidé mohli dobře představit. Jde o to, říci, co lidé neviděli, ale mají na to právo, aby to věděli, když přišli, aby se modlili a Madonu o něco prosili. Říci, jak vypadá a co řekla.

Jsou lidé, kteří se mě ptají: „Proč popisuješ všechno, proč popisuješ, jak je Madona oblečena a co dělá?"... Říkají mi: „Napiš poselství, to stačí." Ale já jim pak říkám, že psát a popisovat musím. Pozorní lidé chtějí vědět všechno. První otázka, kterou mi lidé spontánně kladou, zní: „Jak Madona vypadá?"

Jak jste její obraz převedl do skutečnosti?

Tento obraz byl vytvořen s pomocí jednoho kněze, který mi na začátku zjevení stál nablízku. Řekl mi: „Musíme obraz Madony udělat tak, jak se zjevuje." Našel jednoho umělce, který Madonu maloval. Já jsem mu dal popis a umělec ji namaloval. Obraz se ihned rozšířil, a když jej lidé viděli, byli dojatí a říkali: „Je velmi mladá a skutečně velmi krásná. Dává mi mír." Zásvětná modlitba, kterou jsme natiskli na rubové straně, byla zjevena Madonou.

Na zobrazení vidím také holubici před Mariinými ňadry.

Ta holubice je ze světla, vychází ze zlatých paprsků. Od prvního zjevení je ta holubice vždycky tady. Je to, jako by vycházela ze Srdce Matky Boží a potom se okolo ní třepotala.

Je tedy úplně živá?

Tato holubice ze světla není žádný obraz, je opravdu živá. Někdy medituji o významu této holubice. Co to znamená, že tato holubice kolem Marie poletuje? Je to Duch Svatý, který objímá církev, Maria reprezentuje církev.

Krásný obraz: Holubice vychází ze srdce Panny Marie! Maria nám daruje Ducha Svatého!

Před nedávném jsme slavili Letnice a v evangeliu nám Ježíš řekl: „Nezanechávám vás jako sirotky." Toto slovo mě dojalo. A kněz říkal v jednom kázání, že Pán nám zanechal svoji Matku a Ducha Svatého.

Tu jsem si řekl: „Teď se mi význam toho obrazu odhalil." Pán nás osvěcuje především slovy kněží.

Předtím jste tomu neporozuměl?

Přiznávám se, že teprve teď, o Letnicích, jsem porozuměl. To je pravda.

Madona se zjevuje jako osoba, ale proč se Duch Svatý zjevuje jako holubice? Pán nám řekl: „Nezanechávám vás jako sirotky; Maria, moje matka a vaše matka, působí jako nevěsta s Duchem Svatým." To je také obraz pro nové Letnice. Duch Svatý by rád sestoupil a obnovil církev a svět a On chce sestoupit vždycky skrze Marii, jak tomu bylo ve večeřadle, když se církev zrodila. Existuje tedy velmi úzké spojení s evangeliem.

Jaký symbolický význam má zlatá stuha?

Zlatá barva označuje královskou hodnost Mariinu. Ona je Královna nebe. Bílá znamená čistotu a nevinnost. Světlo Madony není světlo, které vychází z ní, nýbrž to, které vychází z Trojice. Je to Boží světlo. Madona nezáří vlastním světlem, ale světlem Nejvyššího.

A ta záře, která ji obklopuje?

Záře je bílé světlo Pána. Během vize je vždycky vidět záři ze světla.

Je držení rukou stále stejné?

V průběhu zjevení mění držení. Její ruce mohou být složené nebo otevřené, tak jako u člověka, který se při hovoru pohybuje. Někdy mi stiskla ruku, dala políbení na čelo, objala mě. Cítil jsem vždycky pevnost jejího bytí. Toto dotýkání ve mně upevnilo představu, že je to skutečnost. Není to žádná fantazie. Fantazie je něco jiného. Je to opravdu fyzická přítomnost, která všechno potvrzuje.

Jaké to bylo, když se vás dotýkala?

Bylo to něco pomíjivého, rychlého. Pociťoval jsem vždycky velkou radost, která mě pokaždé provází. S Madonou začínáš obětovat všechno Pánu, dokonce duševní nebo tělesné utrpení, jako by to už ani nebylo břemeno. Všechno je s Madonou klidné, i utrpení. Cítíš, že je to Ona, kdo tě podepírá, která tě neopustí, která tě vede. Mám absolutní důvěru k Marii. Mějte k ní velkou důvěru. Tato velká důvěra k Marii mi dává útěchu, mír a radost.

Co se stalo, když se vám začala zjevovat?

Po zjevení jsem to hned vyprávěl své rodině. Řekl jsem jim, co jsem viděl, a všichni byli z toho zmatení: „Co? - Co nám to říkáš?" Na začátku byli užaslí. A toho 5. srpna mi Madona řekla, že se bude zjevovat každý pátek. Moje rodina přišla tedy se mnou a modlila se po deset měsíců každý pátek se mnou. Byli zjevení přítomni. Madona se zjevovala vždy u olivového stromu.

V kolik hodin?

Začínali jsme s modlitbou v 16 hodin. Pro zjevení není žádný přesný časový údaj. Okolo 17. hodiny se Madona zjevila během modlitby růžence. Modlili jsme se všechna tajemství čtyř růženců.

Modlíme se, zpíváme, čteme poselství. Je to velmi krásné. Potom viděli, že sestoupila velká Hostie, nad ní bylo nakresleno Srdce Ježíšovo, potom Madona ze své světelné záře jako by Hostii lámala. Pak mě viděli jíst a uviděli stigmata.

Všechno vždycky jenom s rodinou?

Jenom poprvé. Pak se ta novina rozšířila a přicházelo mnoho lidí ze sousedních obcí. Já jsem mluvil se svými rodiči, moji rodiče to řekli příbuzným, přátelům..., pak přicházely místní noviny, fotografovali a psali o tomto zjevení. Za okamžik sem putovaly proudy lidí.

Kdy přesně?

Po více měsících. Byla to doba přípravy a bylo to tak dobře, protože jinak bych nevěděl, jak se mám chovat. Byl jsem nezkušený, neměl jsem zkušenosti s velkými zástupy lidí, ale časem jsem dostal jistotu a milost. Madona mi ji dala, abych ji rozvinul. Neuměl jsem ani mluvit, ani se dobře vyjadřovat. Byl jsem uzavřený, plachý, neměl jsem s nikým kontakt. Bylo pro mě nemyslitelné, že bych mohl mluvit k velkému davu lidí.

S poselstvími docházelo u mne postupně k vnitřnímu růstu. Madona zlepšovala moji řeč. Byl to také intelektuální růst, tím jsem si jistý. Říkal jsem si: „Já mluvím, ale jak to dělám?" Jak jsem mohl říkat tyto věci, které jsem nestudoval a které jsem neznal? Žasl jsem sám nad sebou. Je to pěkná věc.

Jaké vzdělání jste měl?

Navštěvoval jsem odbornou hotelovou školu. Vzdělání orientované na praxi. Je pěkné, že naše Milá Paní si vybírá do služby jednoduché, praktické lidi, úplně normální lidi, stejně jako Pán vyvolil apoštoly a potom si je získal. Uschopnil je vydávat svědectví, aby se mohli dotknout prostých lidí. Toto nebeské poselství je výzva k obrácení a ke smíření s Bohem.

Byla zjevení doprovázena znameními?

Madona ukázala nejprve jevy na slunci. Během modlitby bylo vidět, jak se slunce zvětšuje, pak pulsovalo a otáčelo se okolo sebe sama a měnilo přitom své barvy. Lidé říkali: „Podívejte se na slunce! Podívejte se na ty barvy!" A viděli něco, co



Mario při mystickém přijímání Hostie 5. února 2012

vypadalo jako kruhy. Někteří lidé upadali do bezvědomí.

Bylo to během zjevení?

Ano, lidé viděli tato znamení, když jsem měl zjevení. Místní noviny o tom podávaly zprávy.

Psaly o těchto událostech správně?

Ano, absolutně. Říkaly, že ten mladý muž měl zjevení a že Panna Maria řekla toto... a že bylo vidět stovky slunečních jevů.

Byla ještě jiná znamení?

Jiná znamení - přijal jsem vícekrát svaté přijímání. Bylo mi podáno 13. listopadu 2009. Byla to velká zářící Hostie a všechny přítomné osoby viděly, jak se opatrně položila na moje ruce. Byla to Madona, která ji přinesla. (Velká Hostie nemohla být položena na jazyk, musela se nejprve zlomit.)

Vyzařovala velké světlo. Tak jsem se mohl živit od Ježíše. Všichni viděli, jak sestoupila a položila se na můj jazyk. Toto přijímání se opakovalo 30. dubna 2010 a naposledy 5. února 2012. Tyto Hostie byly menší a podával mi je Ježíš. Existují také fotografie tohoto zázraku.

Lidé říkají: „Ale Eucharistie je přítomna v kostele, Ježíš je přítomnýv chráme!" Madona řekla, že přinesla proměněné Hostie ze svatostánku na místo zjevení!

Myslel jsem si toto: Madona přináší přijímání a dovoluje, aby docházelo k velkému eucharistickému uctíváni. Lidé viděli Hostii několik vteřin a poklekli. Plakali, prosili o odpuštění. Uctívali a velebili Nejsvětější svátost oltářní.

Cožpak to není zázrak a silné poselství Madony, že dala pochopit, že Eucharistie je Ježíš? Když Madona mluví o Ježíši, vztahuje se to vždycky k Eucharistii. Pro Madonu je Eucharistie Bůh. Z tohoto důvodu říká neustále: „Uctívejte mého Syna v Eucharistii. Navštěvujte proto večer Ježíše ve svatostánku." Eucharistie stojí vždy ve středu, jako bychom stále ještě nerozuměli, kdo je Eucharistie. Redukovali jsme ji na symbol a Madona říká, že to není žádný symbol, „je to tělo mého Syna". Je to, jako by měla Madona velký plán, dokonce bych řekl, protiútok na akce zlého, které směřují k tomu, zničit hodnotu Eucharistie a následkem toho hodnotu církve. Madona je velmi zarmoucená z toho, co se právě děje. Eucharistii se nerozumí.

Potom Madona potila krev. Univerzita v Bari podle odborné analýzy krve z této sochy Naší Milé Panny z Fatimy vydala prohlášení, že je to lidská krev.

V této lunule (malé schránce) můžete vidět čtyři „kapky" zaschlé krve. Madona řekla, že tato vyroněná krev představuje její srdce, které se kvůli od víry odpadlému lidstvu „rozlámalo na kousky".

5. března 2011 projevila Madona svoji velkou bolest. 11. března bylo zemětřesení a tsunami v Japonsku. Tato velká katastrofa byla zde 5. ledna 2011 ohlášena, když Madona ukázala zemětřesení a úplně zničené město a oznámila, že vznikne atomové nebezpečí.

Ježíš podal v následujících dnech v poselství vysvětlení: „Ta krev, která vychází z čela, je upomínka na korunování trním a pot krve v Getsemanech." Maria, Spolu-vykupitelka, říká: „Vizte, já jsem trpěla tak, jako trpěl Ježíš. Ve svém srdci jsem pociťovala tuto bolest." A Ježíš ukázal skrze Marii svoji bolest. Matka a Syn jsou tedy spojeni vjedno zvláštní láskou.

Další znamení: Socha Matky Boží z Fatimy, která byla v květnu 2010 postavena v malé kapli, vylučovala 4. července 2010 poprvé v průběhu modlitební noci voňavý olej. Také ještě při pozdějších nočních bděních 5. dne toho měsíce potila olej. Poslední vylučování oleje se datuje 4. května 2012. Intenzivně vonící olej byl zachycován do malých kousků plátna a darován přítomným poutníkům. Růžence věřících jím byly nasáklé. Tento olej je pomazání Boží pro nás.

Christian Parmantier
Z časopisu Maria heute 497/2012
Překlad podle Světla 24/2013

Poselství Panny Marie a Pána Ježíše Mariovi



Krvácející fatimská Panna Maria v Brindisi

První zjevení naší nebeské Matky ve středu 5. srpna 2009 v 16 hodin

Mario: „Zatímco jsem u domu pleł, viděl jsem tři světelné koule, které vířily okolo olivového stromu nablízku. Byl jsem tímto jevem přitahován a šel jsem blíže. Viděl jsem, že se tři koule spojily do jediné zářivé koule. Krátce nato se rozprskla a ozářila přitom olivovník a v tomto nesmírně zářícím světle se zjevila velmi krásná žena, která nestála na zemi, ale na jednom oblaku. Byla oděna bílým šatem s těsně přiléhajícími rukávy, přes něj měla nebesky modrý oděv se zlatým lemem. V pasu měla zlatou stuhu a na hlavě bílý, zářící závoj, který sahal až k jejím nohám, ozdobeným dvěma zlatými růžemi. Levou ruku měla položenu na své srdce a pravou mi podávala. V ní držela růženec se zlatým křížem a perly se podobaly malým sluncím. Políbila kříž, udělala znamení kříže a sklonila se. Potom řekla velmi dobrotivým a uklidňujícím hlasem: „Neměj strach. Jsem Matka Boží, Prostřednice všech milostí. Synu, svět se vzdaluje den za dnem stále více od cest Pána, aby následoval stopy Odpůrce. Čiň pokání a modli se za obrácení hříšníků, abys usmiřoval těžká rouhání mnoha lidí, a modli se za mír ve velmi ohroženém světě. Obětuj se Bohu za svého bratra a buď jeho nástrojem lásky. Modli se a snaž se, aby se hodně modlilo, zvláště můj milý růženec. Moje dítě, v budoucnu budeš mým tlumočníkem a důvěrníkem. Musíš být silný a svoji důvěru skládat jedině v Ježíše, našeho Pána.

Následovníci Hada se na tebe zaměří a budou tě pronásledovat, ale nebudou v tom úspěšní, protože můj Syn a já tě vždycky ukryjeme ve svém Srdci. Poselství, která ti dá nebe, máš šířit k dobru duší a k jejich záchraně. Budou to poselství života a naděje pro nové lidstvo. Skrze ně dojde k velké duchovní obrodě na Zemi.

Já, nebeská Matka, přijdu sem, abych lidstvo povolala k lítosti, dříve než bude pozdě. Moje dítě, to, co ti teď řeknu, má zůstat tajemstvím, které nikdy nikomu nesmíš odhalit...“ (Tady mi řekla Paní určité věci, o kterých nesmím mluvit.) „Ty musíš to, co jsem ti odhalila, uchovávat ve svém srdci, musíš to zapečetit. Přikazuji ti, abys na tomto svatém místě přijímal věřící, kteří budou přicházet zvláště každý pátek, kdy bych chtěla, aby se modlili růženec u kořenů tohoto olivovníku, který dnes prohlašuji za svatý.“ (Matka Boží se zjevovala v prvních deseti měsících u olivovníku každý pátek a později každý 5. den v měsíci.)

„Zde sestupuje bezmezná milost živého Boha a bude poskytnuta všem, kteří přijdou s vírou a v duchu pokory. Toto místo, požehnaná zahrada mého božského Syna Ježíše, bude mým stanovištěm na zemi a ti lidé, kteří sem přijdou, dostanou milost a útěchu. Toto zjevení bude zjevením všech zjevení. Žehnám ti ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Ať je pochváleno Božské jméno mého Syna Ježíše.“

Požehnala mě a udělala přitom znamení kříže do vzduchu. Dříve, než zmizela se svým nekonečným světlem, něžně mě objala a já jsem pocítil velký mír a klid.“

První zjevení Krista, Syna Živého Boha 13. srpna 2009 v 19.00 hodin

Světlo, provázené intenzívní vůní kadidla, ozářilo světnici.

Najednou se zjevil bíle oděný muž s modrým pláštěm lemovaným zlatou obrubou. Stál na oblaku. Eucharistie byla uprostřed na jeho hrudi. Vlasy mu padaly na ramena. Jeho oči byly jasné a jeho pohled pronikavý. Majestátním hlasem řekl:

„Můj malý, můj malý služebníku, jsem to já, Syn živého Boha, Ježíš, Pán. Chci tě naplnit svým pokojem a svým božským požehnáním, abys mohl splnit poslání, které ti moje Matka uložila.

Obětuj se vždycky mému milujícímu Srdci. Konej ke cti mého svatého Jména, aniž bys měl strach z někoho, protože je to Bůh, kdo tě ponese, abys působil pro jeho svaté království. Chci tě povzbudit k eucharistickému smíření.

Můj synu, jsou velmi početná pohanění a svatokrádeže, které se dějí den za dnem před mým svatým oltářem.

Můj synu, říkám ti: Když moji věřící zůstanou spojeni v mé bezmezné lásce, když moji lidé všude, kam půjdou, budou vydávat svědectví, když se nebudou stavět na odpor proti mému Svatému Duchu, pak bude Eucharistie triumfovat a víra zapálí svět.

Můj synu, nebude trvat dlouho a já ti dám účast na svém utrpení a své smrti na kříži: Vtisknu ti své rány jako dar své lásky. Ty smíříš mnohé hříchy a tisícinásobné urážky Nejsvětější Trojice.

Tyto rány se budou bez vysvětlení otevírat a zavírat, protože přicházejí od Boha, a všechno, co přichází od Boha, je člověku nesrozumitelné a neodůvodněné.

Říkám ti, že můj kříž spočine na tobě. Od této chvíle tě povolávám z nebe, aby ses věnoval šíření svatých poselství života, svědectví a evangelizaci. Má to svůj význam, že tě někteří pronásledují. Jsou to spolupracovníci „Šelmy“, a když nebudou konat pokání, propadnou zkáze.

Malý Mario della Quercia, jsem s tebou. Volám tě tímto způsobem, abys byl stále menším, stále prostším a stále více oproštěným ode všeho. Della Quercia znamená „od kříže“, protože **kříž tě bude provázet na celé spásonosné cestě.**

Žehnám ti svým božským jménem.“

Pozvedl svoji pravou ruku a požehnal mě třemi prsty a dělal přitom znamení kříže proti modrému nebi. Kříž mě zaplavil zlatými paprsky a naplnil vnitřním klidem. Pak všechno zmizelo, jako když zhasne světlo.

Poselství Panny smíření 5. srpna 2012 v požehnané zahrádce

Božská Matka přišla po třech blescích. Měla stejné oblečení jako při prvním zjevení. Panna Maria byla obklopena jasnými světly. Drželi ji bíle odění andělé. Nebeská Matka byla dojatá a její oči se leskly, protože zadržovala slzy. Po znamení kříže začala na nás mluvit.

„Ať je pochválen můj božský Syn!"

(Po mírné úkloně začala mluvit a dívala se přitom na shromážděný zástup lidí.)

„Milé děti, o tomto zvláštním dnu, kdy jste se mnoho modlily a velebily věčnou Trojici, vás žehnám jako společná matka a dávám spočinout na vás své mnohé milosti. Poslouchám stále modlitby těch, kteří se s důvěrou obracejí k mému srdci. Moje děti, chtěla bych vám dát mír svého Ježíše, lásku svého Ježíše, radost svého Ježíše. **Dovolte mi vstoupit do vašich srdcí**, vždyť vás chci naplnit vrchovatě Boží láskou.

Milé děti, žijte v Duchu Svatém. Duch Svatý je Bůh. Vyproste si dary Ducha Svatého od Pána. Můj Syn vás nenechal o samotě, On vám zanechal svoji Matku a Ducha Svatého. My oba působíme společně.

Velebte Pána, že vás v mém domě vyzval k obrácení. Posílám vám také mnoho andělů, aby vás na vašich cestách chránili. Vzývejte svatého archanděla Michaela.

Moje děti, děkuji vám, že jste začaly s modlitbou mého milého růžence."

Matka Boží se vlídně usmála a zmizela ve svém světle.

Nota bene: Během krásného procesí se sochou Panny Smíření začalo slunce na nebi tančit a měnit své barvy, aby ohlásilo návštěvu blahoslavené Matky Boží.

Poselství svaté Matky Boží 5. září 2012

Naše milá Paní přišla ve svém velikém světle. Její oděv byl úplně černý, se zlatou obrubou. Sedm mečů pronikalo její srdce. Řekla:

„Já jsem Panna bolestná, Spoluvykupitelka, bolestná Matka. Moje děti, pojďte ke mně, **zavedu vás ke svému Synu.** Moje děti, pojďte ke mně, ukážu vám cestu k věčné spáse. Cestu svatého kříže.

Vyzývám vás, abyste se neprodleně a rychle navrátily k Nejvyššímu. Opusťte pozemskou slávu, čiňte pokání a postěte se. Vyproste si klaněním, abyste byly zahaleny do slávy všemohoucího Pána.

Milé děti, já jsem sestoupila na toto malé místo na zemi, abych vás pozvala k obrácení srdce a návratu k nebeskému Otci. Dětičky, modlete se k Duchu Svatému, aby osvítil vaši životní cestu. Setkáte se s mnoha překážkami, ale potkáte se také se mnou a já jsem stále připravena pomáhat vám a osvobodit vás od nejrůznějšího zla. Zahaluji vás do své mateřské lásky a žehnám vás všechny ve jménu Nejsvětější Trojice.



Vonný olej kanoucí z tváře sochy fatimské Panny Marie v Brindisi

Děkuji vám, že jste se se mnou sjednotily v modlitbě. Líbila se mi křížová cesta, kterou jste se dnes modlily, abyste meditovaly o utrpení Krista. Ty meče, které vidíte v mém srdci, to je mých sedm bolestí. Miluji vás, moje dětičky."

Christian Parmantier
Z časopisu Maria heute 4/2013
překlad podle Světla 25/2013

Česká misie v Chicagu Vás srdečně zve do Lisle na

POUŤ K SVATÝM CYRILU A METODĚJI

u Panny Marie v Exilu

v neděli 7. července 2013 ve 2.00 hodiny odpoledne

v areálu Benediktinské univerzity a opatství sv. Prokopa

Na klášterním hřbitově bude slavnostní mše svatá na památku 1150. výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu. Po mši svaté se pomodlíme za zemřelé kněze a řeholníky českého původu a pak bude následovat průvod k soše Panny Marie, kde bude závěrečná pobožnost.

Touto poutí navazujeme na starou tradici národních poutí k Panně Marii v Exilu do Lisle a připomeneme si unionistické sjezdy, které se ve zdejším opatství sv. Prokopa konaly v době nesvobody a ideově navázaly na sjezdy Velehradské.

Přijďte v hojném počtu a pozvěte své přátele a známé!

Bližší informace podá Mons.Dušan Hladík: Tel. (708) 255 - 5117 Mobil (708) 533 – 1050

Oslavujeme dvě kněžská jubilea

Mons. Dušan Hladík

26.června 2013 oslavil

30 let kněžství

Nechť milost Ducha svého na Tebe zavane,
náš milovaný Otče Dušane,
bys statečně vedl stádce Tobě svěřené
na bohaté pastvě do nebské vlasti,
bys uchránil je od veškerých strastí
a dobyl pro ně korunu blaženosti,
by s Tebou se radovali na věčnosti.



Mons. ThDr. Dušan Hladík – rodák z Kuřimi u Brna, byl na kněze vysvěcen v roce 1983 v Brně. Jako kněz působil na jižní Moravě, v severních a jižních Čechách a od roku 1999 převzal péči o české krajany v oblasti Chicaga po Otci Vojtěchu Vítovi, OSB. Kromě duchovní správy, české sobotní školy a vydávání Hlasů národa se s velkou energií pustil nejprve do obnovy budovy Velehradu v Ciceru a posléze, když se stala budoucí existence naší misie v Ciceru nejistou, zorganizoval koupi a obnovu našeho vlastního kostela v Brookfieldu. Zde jsme pod vedením Otce Dušana naplno mohli rozvinout veškeré duchovní i kulturní aktivity. Kromě každodenních českých mší svatých konáme v pondělí večer modlitby k Duchu svatému a Panně Marii za udravení, zvláště za všechny osoby závislé na drogách a alkoholu. Každý čtvrtek veřer máme hodinovou adoraci Nejsvětější svátosti, každou první sobotu Večeřadlo Mariánského kněžského hnutí. Pro seniory bývají mše a kulturní program každou středu dopoledne, pro děti školní mše svaté v pátek večer. I přes vážnou nemoc a těžkou operaci, nezná Otec Dušan oddechu, stále něco organizuje, zařizuje, věnuje se lidem, shání prostředky na splácení dluhů. Stejně jako Čechům a Moravanům, věnuje se Otec Dušan také bratrským Slovákům, takže stále u nás v misii tvoříme jednu velkou rodinu. Za jeho obětavou službu patří Otci Dušanovi náš upřímný dík. Svatý Otec Benedikt XVI. Otce Dušana v roce 2010 jmenoval Monsignorem.

Milý Monsignore, na přímluvu Panny Marie a svatého Josefa Vám od nebeského Otce, Pána Ježíše a Ducha svatého vyprošujeme úplné uzdravení, sílu pro Vaši další práci a bohatou doměnu na věčnosti.

Misijní rada a
Češi a Slováci z oblasti Chicaga

Otec Odilo Crkva, OSB

26.července 2013 oslaví

Diamantové kněžské jubileum

Sázavo drahá,
Sázavo milá,
nechť z tebe vzejde
zase ta síla
síla jež živila
ty svaté mnichy,
by mohli přemáhat
všechny své hříchy,
zapřáhnout do pluhu
dívého satana,
by pro ně pracoval
od noci do rána.

Sázavo drahá,
Sázavo milá,
nechť z tebe vzejde
znovu ta síla,
síla, jež oživí
syny Benediktovy,
by skutky konali,
co učí slovy
dle příkazu
vůle Spasitelovy.



Rev. Odilo Crkva, OSB - vlastním jménem František Crkva pochází z Brtnice u Jihlavy. V roce 1946 vstoupil do řádu sv. Benedikta v klášteře Emauzy v Praze. Na podzim 1947 odešel do Říma, aby zde studoval filosofii a teologii. Na kněze byl vysvěcen v roce 1953 ve Foligno v Itálii. Dále studoval v Římě na Musica Sacra Gregoriánský zpěv, varhany a kompozici. V roce 1959 odešel do USA do kláštera sv. Prokopa v Lisle. Zde zastával dlouhá léta funkci varhaníka a na místní Benediktinské universitě vyučoval Gregoriánský zpěv. Dodnes každou první neděli v měsíci slouží ve 3 hodiny odpoledne pro krajany českou mši svatou v klášterní kapli a pravidelně navštěvuje český domov důchodců Tabor Hill v Naperville, kde slouží starým a nemocným lidem. Často také vypomáhá v České misii v Brookfieldu a je vyhledávaným zpovědníkem. Jeho neobyčejně laskavý úsměv dovede vždycky rozehřát naše srdce, neboť je to úsměv opravdového Dítěte Božího.

Milý Otče Odilo, k Vašemu diamantovému kněžskému jubileu, které nám připomíná, že již 60 let stojíte jako obětník u Kristova oltáře, Vám vyprošujeme od Pána Boha dobré zdraví, dostatek sil a všechny potřebné milosti, abyste mohl ještě mnohá léta konat kněžskou službu, plnit své řeholní poslání a svým rajským úsměvem prozařovat naše slzavé údolí.

Mons. Dušan Hladík a
krajané z České misie v Chicagu

Za požehnaných 60 let kněžství Otce Odila

poděkujeme slavnostní mší svatou v kostele České misie v Brookfieldu
v neděli 21. července 2013 v 10.30 dopoledne,
potom zveme účastníky na sváteční oběd a přátelské posezení v klubu misie.



Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050 (773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

České rádio v Chicagu

Jerry Jirák

Vás zve k poslechu hudby z naší vlasti

na rádiové stanici 1450 AM

v neděli v 9.00 a.m.

a na Internetu www.wcev1450.com

a stiskněte tlačítko SURFERS NETWORK

Czech voice of Cleveland

WHKW 1220 AM

WHKW 1440 AM

Sundays: 3.03 - 5.00 p.m.

Host: Joe Kocab

Listen on the Internet:

www.whkwradio.com (Eastern time)

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Elsie T. Malec, President
Robert L. Cermak, Secretary-Treasurer

Chicago Representatives

Loretta Moravecek 1-708-484-3162

Dolores Jacklin 1-630-968-1292

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken
Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home
10501 West Cermak Road
Westchester, Illinois 60154
Other Funeral Home locations available upon request

Direct Line: 773-910-3400
Chapel: 708-562-5900
e-mail:
marikbaken@sbcglobal.net

Continuing the Marik Family Tradition of Funeral service

Úmrtní oznámení



Oznamujeme všem přátelům a známým, že byl z tohoto světa na věčnost povolán náš manžel, tatínek, bratr a strýc, pan

RNDr. Vladimír Holeček

Narodil se 5. května 1925 v Domažlicích.
Se svou manželkou Ruthann žili ve šťastném manželství 54 let a vychovali dcery Peggy a Marii.
Dr. Holeček měl více než 30 roků lékárnu v Berwynu, IL a byl tak znám široké české i americké veřejnosti.
Aktivně se účastnil kulturního a krajanského života, byl výborný zpěvák a vystupoval jako sólista i jako člen pěveckých sborů.
Poslední léta svého života trávil v rodné zemi.
Zemřel 6. června 2013 v Domažlicích a zde byl také pochován.

Mši svatou za spásu jeho duše budeme obětovat v neděli 28. července v 10.30 dopoledne v kostele České misie v Brookfieldu

Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenou v modlitbě.

Ruthann Holeček, manželka
Peggy Holeček, dcera
Marie, dcera s manželem Jackem Piepgras
Blanka Červenková, sestra s rodinou

Vroucí vzpomínka



Letos 12.července 2013 tomu bude už dvacet dva let, kdy na Stvořitelovo zavolání odešel z našeho rodinného středu na věčnost můj drahý manžel, starostlivý tatínek a dědeček, pan

Josef Kučera

rodák z Vlčnova na Moravském Slovácku

Jeho tělo je pohřbeno na hřbitově Woodlawn ve Forest Park, Illinois a výroční mše svatá za spásu jeho duše bude sloužena v sobotu 13.července 2013 v 6.30 hod. večer v kostele České misie svatých Cyrila a Metoděje 9415 Rochester Ave. Brookfiled, IL 60513.

S bolestí, láskou a vděčností věrně vzpomínají:
Marie Kučerová, manželka
Josef a Rita, Václav a Pavla,
Rostislav Kučera - synové a snachy
Mařenka, Benjamin, Kristýnka a Tomášek - vnoučata
Upřímně děkujeme všem, kdo jej znali a vzpomenou si na něho v modlitbách s námi.

Uložte si do paměti a do kalendáře

Výroční piknik České misie
v neděli 8. září 2013

Moravský den
v sobotu a v neděli 21. a 22. září 2013

Pouť na Holy Hill ve Wisconsinu
v neděli 29. září 2013

Česká a Slovenská televize

- na šedesát českých a slovenských programů
- hlavní programy s časovým posunem pro USA
- možnost záznamu všech pořadů
- napojení přímo na televizor bez počítače

Za jednu cenu $ 24.99 na měsíc máte dvě služby:

Kablovka.com i Online TV1.com

Veškeré informace podá a instalaci zařídí česky mluvící technik
Volejte: Libor Kobza 708 - 328 – 5173

NONAT

Tradiční mast se vrací

Tato populární hojivá mast podle české receptury Marie Mastný Lieblinger z roku 1899 nechyběla v lékárničce žádné z našich babiček.
Hojí rány, záněty, bodnutí hmyzu, bolesti a jiné.
Po 60 letech se opět vrací na trh.

Dodává se v balení ¾ unce a včetně S. & H. stojí $ 12.49

Bližší informace se dozvíte a objednat můžete na:

www.nonatsalve.com

nebo na adrese:
Alfred Nováček, 3831 N.E. Wasco St., Portland, OR 97232
Telefon: 503 – 234 5594

Czechoslovak American Congress

presents its 29th Annual

Czechoslovak Festival

Sunday, July 28, 2013

Kiwanis Park
8820 Brookfield Avenue – Brookfield
by the Brookfield Village Hall near the Metra Station
begins at 11:00 a.m.

Traditional Foods and Drinks – Booths – Music – Dancing

Featuring:

Live Traditional Music *and*
United Moravian Societies' Sobajka Dance Group

Come and enjoy yourself for awhile – *BRING EXTRA CHAIRS!*

UNITED MORAVIAN SOCIETIES
ANNUAL CZECH PICNIC

SUNDAY – AUGUST 11TH, 2013



FEATURING MUSIC BY JOE & ANNA POLACH
FROM ST. LOUIS CZECH EXPRESS

KIWANIS PARK
11AM- 6PM

8820 BROOKFIELD AVE, BROOKFIELD
BY BROOKFIELD VILLAGE HALL -NEAR METRA STATION

- MUSIC BY D.J. SPEEDSTER – ALL DAY
- GAMES FOR CHILDREN - PRIZES
- 50/50 RAFFLE
- ARTS & CRAFTS BOOTH
- PERFORMANCE BY BESIDKA DANCE GROUP OF UMS
- POTATO PANCAKES, HOT DOGS, BAKERY



ENJOY CZECH & SLOVAK
FOOD, BAKERY AND IMPORTED BEER!
BRING FAMILY, FRIENDS AND LAWN CHAIRS!!

WWW.UNITEDMORAVIANSOCIETIES.ORG

Srdečné přání

Prosba lesa

Jsem dárcem tepla Tvého krbu za chladných nocí v zimě
a dárcem příjemného chládku v žáru letního dne.
Já jsem dal trámoví Tvému obydlí a desku Tvému stolu.
Ze mne je lože, ve kterém spáváš i kleče Tvého rádla.
Já jsme dal toporo Tvé sekeře a branku do Tvého plotu.
Ze mne je dřevo Tvé kolébky i Tvé rakve.
Já jsem tím, čím pro život je chléb a pro vázu květina.
Vyslyš tedy prosbu mou,
opatruj mne a chraň i pro věky budoucí.



Stáří to není vězení,
do kterého jsme uvězněni,
ale jen balkon,
ze kterého daleko vidíme

Srdečné pozdravy a blahopřání
letí přes oceán na Moravu

Ing.Bohumilu Lošťákovi

K Vašim 92. narozeninám 20.července,
jak to zvykem bývá přejeme,
aby se Vám splnilo, co Vaše srdce skrývá.

Váš přítel, rodák jihomoravský,
Čech jazykem, Moravan srdcem
John Novotný, od Pacifiku z Kanady

K přání našemu věrnému čtenáři
se připojuje
Mons. Dušan Hladík a
Redakce Hlasů národa

František Peňáz, akademický malíř a grafik



...To, že mám schopnost vidět a zobrazovat krásu kolem sebe, necítím jako svou zásluhu, ale jako mimořádný dar Všemohoucího Boha.

S velkým respektem a úctou přistupujeme k vydání této knihy o Mistru Peňázovi, neboť v ní vidíme další možnost – kamínek do mozaiky osudů těch, kterým komunistický režim znemožnil jakoukoliv možnost uplatnění nejen talentu, ale i myšlenkového a uměleckého nadání.

V současné době naše nakladatelství **ATELIER IM Luhačovice** připravuje k letošním Vánocům 2013 knihu reprodukcí obrazů Mistra Františka Peňáze (1912 – 1996). Úvodem jsme vydali k stému výročí jeho narození s obcí Hřivínův Újezd, kde žil, vzpomínkovou publikaci se základními údaji a některými reprodukcemi obrazů. Předmluvu napsal Mons. Arcibiskup Jan Graubner, který Mistra navštěvoval a dobře ho znal. Také podle návrhu ing. arch. Miloše Bařinky byl zbudován žulový památník ve tvaru malířské palety před kaplí v obci. Slavnostní mše uzavřela slavnost.

Kniha se všemi dostupnými obrazy (nejsou dodnes všechny známy) shromážděnými od sběratelů, občanů, institucí bude letos vydána na základě dobrovolných příspěvků od dárců z firem, jednotlivců a zájemců.

Technické údaje - zvětšený formát A5 – 205 x 178 mm, celkový počet stran 128 – 144 na křídovém papíru lesklém, vazba V8 – vázaná, obálka s barevným potahem křída lesk, s předsádkami, úvodem PhDr. Mikuláš-tíka a vzpomínkami Mons. Arcibiskupa Jana Graubnera. Texty budou česky i anglicky.

Kniha bude obsahovat reprodukce obrazů v několika tématických celcích. Mistr zobrazil ve svých grafikách a malbách cykly rustikálních vesnických stavení na moravsko-slovenském pomezí tak, jak vypadaly v minulosti. Totéž se týká krajiny. Jde o vzácný obraz minulosti vesnic ve jmenované lokalitě - povětšině roubených staveb, které jsou doplněny portréty vesničanů. Pro dnešního člověka kromě hodnoty malířské představují vzácný dokument doby, kdy naši předkové opouštěli vlast. Doménou Mistrových obrazů a grafik jsou rovněž květiny a kytice. Louky plné polních květů jako doklad dnes již těžko obnovitelné krásy. Náboženská tématika tvoří zvláštní a velmi hodnotnou oblast tvorby zahrnující množství dřevorytů a linorytů novoročenek, studie hlavy Krista v nejrůznějších podobách, různé motivy s Matkou Boží, Pannou Marií, knižní grafika.

K výrazným oblastem jeho tvorby patří práce restaurátorské v kostelích, návrhy stavebních úprav interiérů řady sakrálních staveb na Moravě. K jeho tvorbě patří rovněž vitráže chrámových oken. Do dějin malířství se řadí na úrovni Joži Úprky, Hanuše Schweigera nebo Jana Köhlera. Mistr si rozhodně zaslouží odbornou monografii od zasvěcených kunsthistoriků. To si uvědomují i představitelé církve a všichni jeho obdivovatelé.

Jak nás informoval Mons. Arcibiskup Jan Graubner vyjde nyní monografie o Janu Köhlerovi, (známá je jeho Křížová cesta na Hostýně a mnoho jiných děl) Následovat by měl Mistr František Peňáz, jehož život i dílo si žádá odborného zpracování.

Proto chystaná kniha reprodukcí jeho obrazů bude velmi přínosná zejména tím, že se v ní nakladatelství snaží zpřístupnit obrazy rozptýlené u sběratelů, v institucích, kostelích apod. Bude první výzvou k tomu, aby Mistr Peňáz znovu získal své místo mezi významnými malíři naší doby. Komunistický režim ho velmi pronásledoval. To způsobilo, že se jeho dílo a jeho osobnost dostaly málem do zapomnění. Rádi bychom proto knihu **(v češtině i angličtině)** nabídli i našim krajanům, neboť nám mohou pomoci šířit známost Mistra i v USA.

Kniha bude vydána do poloviny listopadu **2013** a její cena se předpokládá 20,- USD. Prosíme krajany, kteří mají vazbu na moravsko-slovenské pomezí (Valašsko a Slovácko) a kteří jsou milovníky výtvarného umění, aby se laskavě **přihlásili k zakoupení** této **knihy nejpozději do 30. srpna 2013.**

Knihu si můžete objednat na drese:

Dr. Irena Voštová
Podhradí 77 P.O. Box 31
Luhačovice, CZ – 763 26
CZECH REPUBLIC – EUROPE

Mistr František Peňáz, akademický malíř a grafik se narodil se 5.července 1912 v Pašovicích v rodině deputátníka a panského kočího Josefa Peňáze a jeho manželky Františky rozené Zajicové. Své dětství i školní léta prožíval v Pašovicích s nemajetnými rodiči i dalšími čtyřmi sourozenci. Již v obecné škole projevoval své malířské i hudební nadání. Po ukončení školní docházky v roce 1926 se vyučil v Uničově malířem a natěračem. Po vyučení se uplatnil jako natěrač fládrista, avšak jeho touhou bylo stát se malířem - umělcem. V roce 1936 se po přijímací zkoušce dostal do reklamního oddělení fy Baťa ve Zlíně, kam po uzavření vysokých škol v roce 1939 přišel z Brna známý akademický malíř a grafik Eduard Milén, pod jehož vedením se reklamní oddělení postupně přeměňuje ve známou Školu umění s maturitou. Po maturitě na této škole ihned v roce 1945 odchází do Prahy na Akademii výtvarných umění, kterou v roce 1949 ukončil závěrečnou prací s námětem na výplň mozaikových oken. K této zkoušce předložil grafické listy Křížové cesty Ježíše Krista. Tato práce byla všemi členy hodnotící komise ohodnocena jako nejlepší.



Nabízené místo asistenta však odmítl a vrátil se zpět a to již k vlastní rodině do Hřivínova Újezda, kam se přiženil sňatkem s Anežkou Pospíšilovou. Ve své tvůrčí činnosti nikdy neskrýval své náboženské přesvědčení. Náměty čerpal ze svého bydliště i z celého Luhačovického Zálesí, při nichž zachytil tužkou řadu mizejících starých staveb i barvou krásu květin a celé přírody a náměty k mozaikové výzdobě kostelních oken i celých chrámových interiérů a to jak na Moravě, tak i na Slovensku. Tato jeho počáteční činnost byla záhy přerušena zásahem StB. V červnu 1952 byl zatčen a odvezen do známého vězení v Uh.Hradišti, kde byl nelidsky fyzicky i psychicky po 9 dní a nocí týrán způsobem, na který nechtěl později ani vzpomínat. Po propuštění je "převeden k manuální práci při budování socialismu na Ostravsku". Jeho jméno ani tvorba se nesměli nikde zveřejňovat. Avšak Mistr Peňáz využíval každé volné chvilky k tvůrčí činnosti. K částečnému uvolnění dochází až po roce 1968. A tak s výsledky jeho malířské a grafické tvorby se můžeme setkat ve stovkách venkovských obydlí a to především v našem kraji, ale i v městských bytech nejen u nás, ale i za hranicemi. Jeho barevná mozaiková okna i na dvě sta návrhů na interiéry kostelů a kaplí na Moravě i na Slovensku nám budou dlouho připomínat jeho jméno i tvorbu.

Peňázova vánoční i novoroční blahopřání, která pravidelně posílal svým početným známým, často reagovala svými motivy nejen na výročí českých světců, ale i na aktuální morální stav naší společnosti.

Jak tiše Mistr František Peňáz žil, tak tiše i zesnul doma uprostřed rodiny 1. května 1996.

Velehrad náš ten rozkvétá vždy znova...

Pokračování ze str. 2

Velehradský klášter cisterciaků byl bezpochyby bohatým hospodářským a významným kulturním centrem. Bohužel to víme jen z nepřímých dokladů, protože archiv i knihovna kláštera byly zničeny při devastaci husity v r. 1421, kteří upálili opata a několik mnichů a zničili úpně všechno. Z této pohromy se klášter vzpamatovával obtížně a k novému rozkvětu došlo až v době barokní, jak o tom svědčí výstavba a výzdoba v celém areálu.

Barokní doba v rekatolizačním úsilí navazující na kult národních světců doby předhusitské obnovila na Velehradě cyrilometodějský kult. Obojí bylo znovu poničeno poté, co byl klášter zrušen Josefem II. v roce 1784. Klášterní kostel se stal kostelem farním. Velehrad byl tímto aktem degradován na bezvýznamnou farnost. Budovy kláštera byly využívány pro armádu a hospodářskou správu až do r. 1837, kdy byly objekty prodány v dražbě. V roce 1883 pak panství od vévody de Castris koupil i s klášterem Katolický podpůrný spolek pro olomouckou arcidiecézi. Teprve Bedřich kardinál Fürstenberk, olomoucký arcibiskup v dlouhém období let 1853–93, si uvědomil, že Velehrad živoří, a že je nutno toto důležité místo dějinné paměti obnovit. Podobný pád do rozvalin potkal také Svatý Hostýn a kardinál Fürstenberk poznal účinek znovuvzkříšení takového posvátného místa. Úsilí, které mu lidé věnovali, i duchovní dopad obnovených poutí, vedl ho k tomu, aby byla obnovena stará sláva Velehradu v nové tvářnosti. Na to ovšem nebylo prostředků, protože finance církve byly podvázány státním dohledem. Nesmírné úsilí, které v létech 1863–1885 věnovali Velehradu i po stavební stránce oprav Mons. Sušil a jeho žáci, přineslo velké výsledky. Sbírku sebranou po měďácích a halířích darovaných nejchudšími lidmi lze srovnat s jedinou soudobou stavební akcí, totiž se stavbou Národního divadla v Praze. Sušilovci Velehrad podobně jako sv. Hostýn nenechali spadnout a připravili základy. Bylo však třeba, aby tam někdo trvale žil a budoval dál. Proto hledal kardinál řád, který by se rozpracovaného díla ujal. Návrat cisterciáků byl ve změněné historické situaci již nemožný. Řada řádů, které oslovil, odmítla vstoupit do úkolu, který se z ekonomického hlediska jevil jako nezodpovědně riskantní.

Díla se nakonec ujali jezuité, kteří se po obnovení svého řádu vraceli na Moravu. Postavili se k Velehradu v podstatě jako k misijní stanici, kterou začali dále budovat, ale z které ihned, bez ohledu na tvrdé nepohodlí a ekonomickou tíseň, rozvinuli všestrannou misijní činnost při lidových misiích, ve školách a vůbec všude, kde se naskytla možnost. Tím navázali na misijní charakter činnosti soluňských bratří a na svou řádovou tradici. Pro cyrilometodějskou tradici neměli zpočátku cit. Pro ni je teprve později a postupně získal A. C. Stojan. Čelili kvůli tomu značným kritikám z řad moravského obrozeneckého kléru. Horším nepřítelem pro ně byla kritika, která přerostla v kampaň. Šlo o podrážděnou reakci liberálů a volnomyšlenkářů. Byl vytažen celý protikatolický arzenál a jezuité byli vylíčeni jako strůjci bělohorské tragédie. Právě tehdy vznikla většina předsudků o církvi, zejména katolické, které neblaze působí dodnes. Liberální tisk označoval příchod jezuitů na Velehrad za ďábelsky chytrý tah, kterým má být znemožněno, aby na Velehradě vzniklo obrodné hnutí. Věci se v tisku exaltovaly až k takovým nesmyslům, jako že je to smrtelná rána národní věci, když se znemožní návrat pravosláví, které by bylo náboženstvím národním oproti cizáckému katolicismu. Jezuité však postupovali a získávali prestiž dvojím způsobem. Vystupovali skromně a rozuměli sociálním problémům chudých vrstev na straně jedné a uplatňovali svou odbornou zdatnost mezi inteligencí na straně druhé. S podporou A. C. Stojana získali řadu sympatizantů a spolupracovníků v řádach realisticky myslících cyrilometodějských osobností a také mezi vlasteneckými moravskými kněžími. Následovala doba organizačního zajišťování. Z popudu pozdějšího olomouckého arcibiskupa



Pohled na hlavní loď baziliky Panny Marie na Velehradě

Stojana vznikl r. 1891 Apoštolát sv. Cyrila a Metoda pod ochranou Panny Marie se sídlem na Velehradě, začaly se konat bohoslovecké sjezdy, poutní činnost dostávala svůj pravidelný řád, ustanovil se Spolek katolických učitelů. Za široké podpory věřících byly sbírkami a dary získávány prostředky na obnovu kostela. Byl učiněn pokus o založení katolického gymnázia. Byl vypracován projekt pro vybudování exercičního domu a r. 1908 v Družstvu Velehrad, organizačně hospodářské základně velehradského díla, bylo rozhodnuto o stavbě. I v tom došlo ke zdržení z důvodů nejprve ekonomických, pak i válečných. Ke stavbě zcela moderně pojaté budovy došlo až po světové válce a dům při svém otevření dostal jméno Stojanov jako projev úcty k zakladateli a propagátoru misijní a exerciční činnosti, který se dokončení nedočkal, neboť zemřel r. 1923, rok před zahájením činnosti.

Do konce 19. stol. spadá také první Stojanova snaha o vytvoření nové kongregace, ktera by se cyrilometodějskému dílu věnovala. Vzniku Kongregace sester sv. Cyrila a Metoděje potvrzené až po smrti Stojanově ve dvacátých letech

(oficiálním zakladatelem kongregace je Mons. Jan Šrámek) předcházela činnost cyrilometodějské družiny, v níž se angažovaly hlavně katolické učitelky v čele s dominikánskou terciářkou Marií Růženou Nesvatbovou. Ona sama se navždy zapsala do historie našeho školství tím, že stála u samého vzniku organizované péče o mentálně i jinak postiženou mládež, tj. u základů speciálního školství. Již před 1. světovou válkou organizovala to, co dnes známe jako chráněné dílny. Idea nové kongregace nebyla moderně velkorysá jen ve smyslu sociálně vzdělavatelském, ale měla v sobě i náboj nového pojetí řeholního života, který o takřka sto let předstihl svou dobu. Antonín Stojan spolu s Nesvatbovou zcela vážně uvažovali o tom, že mezi členky budoucí kongregace a ty, mezi nimiž budou působit, nemá být stavěna viditelná hráz, kterou s sebou přináší řeholní šat. Sestry měly být oblečeny do místních krojů, k tomu však nakonec nedošlo.

Centrum vědy a symbol svobody

Velehrad se stal svou historií a dík svým uměleckým památkám nejenom odborným tématem, ale také místem výzkumu a tím i centrem vědecké práce. V souvislosti s pracemi na záchraně a obnově poškozeného areálu i při budování pravidelného chodu bohoslužeb v nové době vznikla především díky vědcům z řad duchovních řada děl. Jde o plynulou řadu, která začíná již koncem 19. sto letí. V době meziválečné jmenujme alespoň dílo P. Františka Cinka. Dále pak navázal prof. Vojtěch Tkadlčík počiny překladatelskými a edičními. Připravil a vydal misál pro slovanskou bohoslužbu. Prof. Josef Vašica v oblasti filologie a prof. František Dvorník v oblasti historie. V otázkách spirituality a vztahů mezi Východem a Západem Tomáš kardinál Špidlík. Dnes na velkomoravských a cyrilometodějských tématech pracují např. prof. M. Pojsl, prof. P. Ambroz, doc. B. Vavřínek, doc. L. Galuška, doc. J. Šebek a další.



Předsednictvo V. unionistického kongresu na Velehradě v roce 1927

Nejrozsáhlejší a nejvýznamnější vědecký přínos Velehradu je však spojen s unionistickým hnutím. Jeho počátky spadají již do doby před oslavami milénia. Postavy soluňských bratří, k nimž se hlásili katolíci západních slovanských národů, byly milovány i na východě, byly a jsou součástí dějin pravoslavného Ruska. Ruští slavjanofilové se za čali již na počátku 19. století vážně zabývat otázkou, jak jednota slovanstva souvisí s problémem jednoty křesťanství. Katolický ruský slavjanofil P. D. Čaadajev shromáždil skupinu katolicky zaměřených šlechticů. Od r. 1836 se pak datuje Pařížské centrum zabývající se sjednocením, které založil jezuita I. S. Gagarin. Bylo to ideově silné seskupení, které od r. 1856 začalo vydávat odborný časopis *Etudes*, který vychází dodnes. Gagarin získal pro unionistické otázky řadu francouzských a německých intelektuálů a nepřímo ovlivnil i největšího průkopníka unionismu v Rusku V. S. Solovjeva. Unionistické myšlenky navázané na cyrilometodějské dědictví žily i v dalších slovanských zemích a téměř všude najdeme jejich významné představitele. Jmenujme jen namátkou slovinského biskupa A. Slomšeka, který založil Bratrstvo sv. Cyrila a Metoděje, nebo chorvatského biskupa J. J. Strossmayera, polského filosofa M. Zdziechowského atd. Skoro se všemi těmito lidmi byl ve styku už František Sušil. Zvlášť silné byly jeho styky s Paříží a se Slomšekovým Bratrstvem, které bylo přeneseno – rozšířeno na Moravu.

Společenské a politické posuny přispěly i v celku církve k pochopení významu cyrilometodějského odkazu. Slované ve střední Evropě, jak už jsme uvedli, stávali se oporou církve, protože dříve klerikální Vídeň se stala liberalistickou baštou. Slovanský živel také začínal mít převahu v seminářích habsburské monarchie. Podstatnějším impulsem však byla situace katolíků řeckého obřadu ve východní Evropě. Expanze Ruska do oblasti dříve polských je uváděla do nebezpečí. Carským režimem byli považováni za národní zrádce, kteří se vymykali kontrole pravoslavné církve a státu. Výsledkem byla encyklika Lva XIII. *Grande munus* z 30. září 1880. Encyklikou pronikla cyrilometodějská idea do povědomí celé církve. Slovanským katolíkům v ní bylo naznačeno, že jejich misijním směrem má být východ. Toto papežské vyjádření bylo impulzem pro unionisty v celé Evropě, ale zvláště na Moravě.

Velehrad se stal centrem unionismu a postupně se kolem něho vytvářela badatelská činnost, která skoro jako nová disciplína dostávala své orgány. Vznikly např. vědecký časopis *Slavorum littera theologica* založený dr. Ant. Podlahou, později pomocným biskupem pražským. Na něj navázala *Acta Academia Velehradensis*. Časopis byl všeobecně uznáván světovou odbornou veřejností a byl



Africký kardinál Bernardin Gantin s kardinálem Františkem Tomáškem při velehradské pouti roku 1981.
Jeho odvažný projev v médiích cenzurovaný byl inspirací pro jubilejní Metodějův rok 1985.

brzo zastoupen v knihovnách celé Evropy i jinde. Již zmíněné bohoslovecké sjezdy byly každoroční tribunou unionistických vědců. Přesto zůstávala práce roztříštěnou. Arcibiskup Stojan proto navrhl konání unionistických kongresů na Velehradě.

Historie těchto kongresů je dnes opět samostatným tématem bádání. První z nich byl svolán na 25.–27. července r. 1907. Předsedal mu lvovský metropolita dr. Ondřej Szepticki. Kongresu se zúčastnili propagátoři unionismu a badatelé ze sedmi slovanských zemí. Možná hlavním výsledkem byla organizační práce a rozhodnutí konat kongresy každý druhý rok. Na druhém kongresu r. 1909 přibyli první delegáti neslovanských zemí a byla ustavena *Velehradská akademie (Academia Velehradensis)*. Do vypuknutí 1. světové války proběhl ještě kongres v r. 1911. Na rok 1913 planovaný kongres už nemohl být plně uskutečněn (na Balkáně už byla válka), a proto se konaly jen menší porady. Kontinuita prací však byla zachována. Nové uspořádání středovýchodní Evropy po válce způsobilo další prodlevu, takže IV. kongres svolal až Stojanův nástupce arcibiskup dr. Leopold Prečan v r. 1924. Účast jak v počtu delegátů, tak v počtu zastoupených států oproti předválečným sjezdům vzrostl asi na trojnásobek. Na kongres se také dostavil apoštolský nuncius, který přivezl list Pia XI. Do vypuknutí 2. světové války proběhly ještě tři velehradské kongresy (1927, 1932 a 1936). Vedle toho se začaly konat krajové unionistické sjezdy, a to i v USA (v Chicagu 1926). V řadě zemí vznikaly unionistické spolky a časopisy.

Unionistické hnutí s centrem na Velehradě odpovídalo na otázky, které se v životě celé církve stávaly stále naléhavější. Otázka unionismu se ukazovala jako nejpodstatnější v budoucnosti Evropy v její celistvosti. Přirozeným výsledkem byla institucionální podpora ze strany Říma. Papež Benedikt XV. Založil v Římě v r. 1917, a to ještě před vypuknutím Říjnové revoluce v Rusku, *Papežský orientální ústav*, jehož účelem byla výchova odborníků pro otázky východních církví a unionistických snah. Spolu s tím došlo i k oživení již existujících slovanských kolejí v Římě a založení dalších. Ústav měl veškeré možnosti pro uskutečnění toho, nač přes všechny snahy lokální centrum na Velehradě nemohlo dosáhnout. Je oprávněné mluvit o tom, že Orientální ústav v Římě je květem Velehradu, protože tam byl v jasné souvislosti s jeho založením jezuity založen Papežský misijní ústav, který měl být přípravou pro vyšší studium v římské škole. Tím se rovněž potvrzuje, že velehradskými kongresy vstoupili naši teologové v moderní době poprvé na světové fórum této vědy. Myšlenky z velehradských kongresů se po deseti letech ozvaly v encyklice Pia XI. *Rerum orientalium* z r. 1928, v níž je už jasně reflektováno nebezpečí rozdělení Evropy, které přineslo vítězství komunismu v Rusku. Kam až toto nebezpečí



Kardinál A. Casaroli při pouti na Velehradě v roce 1985 ukazuje poutníkům Zlatou růži zaslanou papežem Janem Pavlem II. Vpravo od něj je kardinál F. Tomášek.

narostlo, poznal svět po 2. světové válce.

Kdybychom se mohli více věnovat myšlenkovému i metodickému bohatství velehradských kongresů, poznali bychom, jak tam zazněly názory, které dnes známe z dokumentů II. vatikánského koncilu, např. o rovnosti obou stran při hledání cest a společné zodpovědnosti všech křesťanů za osudy celého křesťanstva. V oblasti metodické jde o základní význam dialogu, a to v přímém lidském setkání. Je až usměvné, jak jsou při veškeré formální odlišnosti obsahově totožné dva výroky. V r. 1990, když hrozilo přerušení dialogu, vzkázal Jan Pavel II. rozhádaným vyjednavačům do Freisingu, že jedinou cestou, která vede k jednotě, je udržení byť i nepříjemného dialogu lásky v pravdě a upřímnosti. V r. 1910 s bodrou lidovostí řekl arcibiskup Stojan: Já rozkol přirovnávám k rozvedeným manželům. *Dokud spolu nemluví, vše je marné. Když mluví, třebas se hádají, je naděje, že se domluví a vrátí. I my musíme začít mluvit. Snad to budou potyčky, ale už bude naděje, že se dáme do řeči a do dalšího vyjednávání.*

Druhá světová válka a vyhrocená politická situace v podobě rovnováhy dvou mocenských bloků na pokraji války přinesly mnoho utrpení a poznání. Velehrad se dvakrát dostal do sféry totalitních systémů a snahou bylo ho umlčet. Ve smyslu unionismu se to podařilo. Sjezdy a svobodné bádání byly znemožněny. Stalo se ovšem znovu to, co se tam stalo po vyhnání žáků Cyrila a Metoděje. Tentokrát zavanul vítr z východu a roznesl množství svobodu hájících vědců, teologů, slavistů historiků a dalších nejen od nás, ale ze všech slovanských zemí unifikovaných sovětským internacionalismem a ateismem směrem na západ. To vedlo k rozkvětu kateder slávistiky, slovanských dějin a kultury na západoevropských a amerických univerzitách. Zároveň ovšem došlo k těžkým represím proti katolíkům. Mezi nespočetné oběti patří i celá galerie těch, kdo se setkávali na Velehradě, jako P. Gojdič, V. Hopko, M. D. Trčka, M. Čarnéckij, J. Kocylovskij, L. Fjodorov a další. V rámci církve bylo defi nitivně jasné, jakou roli mají slovanští katolíci v obhajobě víry, ale zároveň i důstojnosti člověka a demokracie v rámci sovětského bloku. Hledíme-li dnes na odpor proti komunistické zvůli, ukazuje se, že pouze aktivně věřící křesťané a především katolíci vedli zápas nepřetržitě po celou dobu komunistického režimu. Tím není umenšeno hrdinství jiných skupin odporu, ani opětovně nová vystoupení různých seskupení. Pravdou zůstane, že všechny byly zničeny nebo umlčeny a jedinými, kdo přetrval, byli křesťané. Velehrad jako symbol se nikdy nepodařilo pohřbít. Naopak se stával zdrojem naděje a síly, což se projevilo vícekrát, v nejvyšší míře ale při slavné pouti r. 1985, kdy přes všechna policejní opatření přišlo na Velehrad 150 tisíc lidí z celé tehdejší Československé republiky, vypískali ministra „kultury a dohledu nad církvemi" M. Klusáka a přehlušili nasazené skupiny provokatérů voláním *chceme svobodu – chceme papeže!*



Návštěva papeže Jana Pavla II. na Velehradě v roce 1990

Papež Jan Pavel II. cyrilometodějskou ideou, jako původem slovan, skutečně žil. V roce 1980 prohlásil sv. Cyrila a Metoděje za spolupatrony Evropy. V jubilejním roce 1100 let od smrti sv. Metoděje 1985 vydal papež encykliku *Slavorum apostoli.* V roce 1987 vyhlásil kardinál František Tomášek ve spolupráci se všemi složkami veřejné i tajné církve v Československu Desetiletí duchovní obrody národa, kdy již v roce 1989, krátce po svatořečení Anežky Přemyslovny, došlo k politickému převratu v zemi, který odstartoval cestu návratu k demokracii a plné náboženské svobodě. Následně byl hned roku 1990 pozván do Československa papež Jan Pavel II. a hned při této první návštěvě vedly jeho kroky na Velehrad, který označil jako místo integrace postkomunistické Evropy do celku nové Evropy sjednocené.

Život na Velehradě se pak rozběhl rychlým tempem. Duchovní správa byla opět vrácena jezuitům, kteří odtud byli v roce 1950 komunisty násilně vyhnáni. V roce 2004 zde bylo zřízeno katolické Stojanovo gymnázium. 2006 byla znovu založena Matice velehradská a rok na to se konal na Velehradě jubilejní kongres. V roce 2008 byl Velehrad prohlášen národní kulturní památkou. Pravidelně se zde konají zasedání České biskupské konference, celoročně probíhá řada turnusů duchovních cvičení pro všechny kategorie věřících, probíhala zde postgraduální výuka kanonického práva pro kněze. Konají se poutě věřících z široka daleka a mimořádně slavné poutě výroční o Slavnosti sv. Cyrila a Metoděje, dvojnásob hojně navštěvované od doby, kdy svátek těchto věrozvěstů byl v České republice uznán jako státní svátek a den pracovního volna. Konají se sem rozsáhlé pěší poutě, uskutečňují se velkolepé duchovní a kuturní programy. Pravidelně se koná litrugie východního obřadu. Obnovou baziliky i celého arálu se Velehrad dokonale připravil i na letošní slavné jubileum.

Převzato z publikace
Prof. Dr. P. Petra Piťhy s kolektivem
„Příprava oslav 1150. výročí slovanské
misie na Velkou Moravu,
příručka pro školní praxi"

Ani se mi věřit nechce, ale bylo tomu tak... aneb Z mých životních vzpomínek

Letní prázdniny



Kdo by neměl rád letní prázdniny? Jako studenti, vysokoškoláci jsme se vždy na letní prázdniny těšili. Proč? Jednak na chvilku jsme si odpočinuli od přísných rigorosních zkoušek a za druhé, během letních prázdnin jsme si mohli někde přivydělat. Stipendium, které jsme dostávali na začátku měsíce stačilo jen tak tak na živobytí a zaplacení dluhu v hospodě „Na růžku" naproti Masarykovy koleje v Dejvicích. A to je pravda pravdoucí.

Všichni studenti z Masarykovy koleje se rozběhli, aby si našli nějakou práci během letních prázdnin. Dobře platili v uhelných dolech. Já však, jelikož jsem byl z hospody a vyznal se v obsluhování hostů, našel jsem si místo jako číšník v lázních. Byly to Lázně Bělohrad, blízko Jičína v Českém ráji. Na co se tam návštěvníci jezdili léčit, to již nevím. Vím však, že po celou sezónu tam bylo veselo. Výborný studentský orchestr vyhrával v Bažantnici k tanci i poslechu. Některé muzikanty, vysokoškoláky jsem znal, ale byli to většinou starší, tzv. „věční studenti".

V hotelu v lázních jsem měl jako číšník rajon deseti stolů, stejně jako ostatní profesionální číšníci. Obdivoval jsem je, jak byli rychlí a dělali okolo stolů zatáčky v plné rychlosti. Chtěl jsem je napodobit a jednou, když jsem nesl jedné paní po obědě ještě koláček na podnose, udělal jsem okolo stolu zatáčku v plné rychlosti, ale koláček udělal „žabku" z podnosu a skočil jedné mladé paní přímo do klína mezi nohy. Abych zachránil situaci, aby nikdo neviděl, co se stalo, rychle jsem přiskočil a sáhl té mladé paní do klína, abych vylovil ten koláček. To však byla chyba. Manžel té mladé paní to uviděl a obořil se na mě: „Vy sprosťáku, budu si na vás stěžovat!" Nakonec si ale nestěžoval a smál se na celé kolo, stejně jako všichni v jídelně.

A tak milí studenti, až budete i vy někde servírovat a nosit na stůl, vemte si z mého příkladu poučení a pevně se ho držte, ať budete servírovat mladé nebo staré paní.

Můj příjezd do Ameriky

Pamatuji se na to, jako by to bylo dnes, i přesto že již uplynulo 56 let od chvíle, kdy jsem přistál v New Yorku. Bylo to 21. května 1957. Nikdo mě nevítal, nikdo mě nečekal, nikdo mi nemával na přivítanou. Moje cesta z Brazílie do Ameriky byla daleká. Když jsem vystoupil z lodě, připadal jsem si, jako bych byl jenom půl člověka. Byl jsem na své pouti světem docela sám, jen o kousíček dál...

Taxikář, který ke mně přistoupil, aby mi pomohl se zavazadly do svého taxíku, byl Ital. Aspoň v tom jsem měl štěstí. Italsky jsem uměl, neboť v Brazílii jsem byl po řadu let zaměstnán u italské firmy Pirelli. Na otázku taxikáře, kam mě má dovézt, jsem odpověděl, že do prvního hotelu, co uvidí.

Jeli jsme a jeli. Taxikář byl povídavý, ale stále nezastavoval před nějakým hotelem. Zdálo se mi, že mi chce ukázat půl New Yorku, místo aby zastavil někde před hotelem. Na moji otázku, proč nezastavil před hotelem, který jsme právě minuli, mi odpověděl, že tam bych musel mít předem rezervaci. Byl jsem z toho již celý nervózní, neboť částka na taxametru ukazovala již asi 40 dolarů. Náhodou jsem zahlédl menší budovu s nápisem „Sweet home," kam právě vešly dvě slečny. Zařval jsem na taxikáře: „Halt! Stop!" Taxikář zabrzdil na místě, takže jsem málem proletěl čelním sklem auta. Myslel jsem, že je to nějaký menší hotel, kde taxikář nechtěl zastavit.

V rozčilení jsem vlezl do haly. V ruce jsem držel indiánský luk, který jsem si vezl z Brazílie, a který se mi nevešel do žádného zavazadla. V hale bylo asi dvacet děvčat, které mě hned obklopily a ptaly se mě, koho hledám. Odpověděl jsem jim, že nikoho nehledám, ale že sháním hotel, kde bych mohl dva nebo tři dny přespat. Slečny se smály na celé kolo, že prý zde je to „ubytovna jen pro ženy". Když jsem jim odpověděl, že by mi to nevadilo, přidala se do toho zapletence nakonec i ta paní, co seděla v recepci a snažila se mi vysvětlit, že tohle je ubytovna, lépe řečeno kolej pouze pro svobodné studentky z univerzity. Moc mě to mrzelo. Tam by se mi opravdu líbilo, ale paní z recepce byla jako generál a nedalo se s ní pohnout. Tak jsem nakonec nepořídil a s tím indiánským lukem, který jsem stále držel v ruce, jsem se opět vrátil k taxikáři, kde mezi tím částka na taxametru poskočila o několik dolarů dál.

Co mě potkalo dál během těch 56 let v Americe, to je dlouhá historie. A věřte, nebylo toho málo.

Lubomír Hromádka

MLADÝM

Jak „uvařit“ rodinu

Jako z receptů Magdalény Dobromily Rettigové



Vraž do toho

jednoho pořádného chlapa, který má svůj jasný životní cíl, pro který už nějakou dobu prakticky žije. Který ví, proč je na světě, a nemyslí si, že je to náhoda. Nemusí být nějak zvlášť chytrý, ani vzdělaný, ani sportovní - jistě to není na překážku, ale hlavně by měl mít jasno. Proč tu je, kdo je jeho Pán, komu se bude jednou zodpovídat za to, čemu dával svůj čas a energii.

Přidej k tomu

jednu pořádnou ženu. Nemusí být krasavice, která každé ráno tráví hodiny před zrcadlem. Ano, dbá na sebe a chce se svému muži líbit, ale hlavně má krásnou duši. A která ví, že manžel bude také tátou pro jejich děti a - proto si ho bude pečlivě vybírat. Ne přes postel, ale přes kostel. Při výběru partnera není od věci podívat se do rodiny. Ještě lepší je zjistit, jaký život žil můj případný partner dřív, než mě poznal. Slova umí leccos vylepšit, ale skutečnosti se říká realita a její nedílnou součástí jsou činy. Na potravinách v samoobsluze je mnoho krásných nápisů (např. bio, eko, zdravě) - ale kouknout se do výroby je jistota. U potravin to neděláme, u výběru partnera je to docela rozumné. Říkáš, že tvým dávným snem je pomáhat lidem? Ó, jak krásné, jak ušlechtilé. A mohu se zeptat, proč to už dávno neděláš?... Kdo chce, hledá způsoby, kdo nechce, hledá důvody. To je nádherné přísloví, protože je hluboce pravdivé.

Povař je

v problémech. Nedávej jim hned krásný byt, peníze, auto. Trochu ty dva v tom povař. Láska se pozná v problémech. Ať se nejprve starají o druhé, učí se pomáhat, nemyslet na sebe. Ať pomáhají těm, co se v tom vaří ještě víc a kteří nezačali tak dobře, kteří začali třeba právě přes tu postel, a nyní se v tom vaří. Pro ně a další ztrápené tu jsou tito dva, kteří měli dobrý start. Mnoho lidí nemělo dobrý start. Vybrali krásného partnera, ale prázdného. Jsou tu lidé, kteří se nenarodili v dobrých rodinách, někdy vůbec v žádných rodinách. Nenarodili se zdraví či onemocněli. I takoví chtějí mít hezké manželství, založit dobrou rodinu. Pro takové jsou tu ti, kteří si stojí dobře. Ti zdraví. Ne pro vlastní pýchu, ale pro pomoc těm, kteří vyběhli s handicapem. Tak se stanou ještě mocnějšími a krásnějšími lidmi. Když můj dědeček předával mému tátovi obchod, výrobu lihovin, dal mu do začátku jeden sud lihu na dluh. Táta tedy začal skoro z nuly, respektive s dluhem u svého táty. Ten mu půjčil zařízení a prostory a ukaž, co umíš. Zdarma mu dal rady, ono „know How“. A po čase, když můj táta ukázal, že se umí prát se životem, když mu ten sud lihu zaplatil, dostal od dědy vše: peníze i majetek. Mohl to rozjet. (Pak přišli komunisti, všechno tátovi vzali, tátu zavřeli a já se narodil - ale to jsem trochu odbočil.)

Časem přidej

něco dětí - ty se budou mít. Možná nebudou mít dvě televize, ale za to pořádné rodiče. A tak jako určité druhy potravin potřebují nutně ještě další přísadu, která k nim neodmyslitelně patří, tak k dětem je třeba přidat ještě hodně času. Teprve pak je to to pravé. Tvůj čas je to nejlepší (a nejdůležitější), co můžeš v tuto chvíli dát.

Hlavně ať to chutná Bohu!

Pokud chceš a můžeš, založ dobrou (chutnou) rodinu. Pokud jsi takovou nezaložil a máš jinou nebo žádnou a trápíš se, vaříš se v problémech, uč se od Ježíše. Ten také nezaložil rodinu, ale má dětí po celém světě víc, než by se podařilo těm nejplodnějším rodičům. Totéž platí o mnohých jeho následovnících. A i ve špatné rodině může žít krásný člověk - třešnička na dortu. Ta může být dobrá, i když je korpus spálený a poleva kyselá. To není cíl, to je možnost. To je naděje pro ty, kteří nevyběhli dobře. Kteří jsou v tom a nevědí, jak z toho ven. Kristus je naděje i pro špatnou rodinu. A dobrá rodina? Bez Krista není dobrých rodin, jako není dobré jídlo bez soli. Ledaže jste ztratili všechnu chuť...

Karel Starý
Milujte se 4/2008

Neobyčejné příběhy Ondřeje Dunara (7)

První soud v Bratislavě

V bratislavské věznici jsem čekal na soud. Konečně jsem dostal oznámení, že bude probíhat soudní jednání. Nechal si mě předvolat obhájce, který mi byl přidělen od státu. Řekl mi, že mě má obhajovat při soudním přelíčení a že mě prokurátor žaluje ze špionáže, velezrady a spolčování s agenty západních organizací. K tomu mi citoval příslušné odstavce trestního zákoníku. Současně mě nabádal, abych na soudu, až mi budou klást otázky, mluvil jen čistou pravdu, protože mi hrozí trest smrti. Řekl jsem mu, že mu děkuji, že přijal moji obhajobu, ale že předpokládám, že jako můj obhájce mě bude obhajovat a zatím on mi hned na začátku hrozí oběšením. Řekl jsem mu, že doufám, že si dobře přečetl celou obžalobu, která ovšem není pravdivá. Jsem obžalován ze špionáže a velezrady, ale nejsou žádné konkrétní důkazy ani svědkové, kteří by prokázali moji protistátní činnost. Jsou to pouhé dohady, že jsem mohl něco takového dělat, když jsem chodil přes hranice. To já ostatně nepopírám, ale přes hranice jsem chodil se svou matkou jako pašerák a pašovali jsme různé zboží, ale o nějaké špionáži nemám ani ponětí. Tak proč by mě měli pověsit? Obhájce nevěděl, co mi na to má odpovědět a třaslavým hlasem mě ujišťoval, že mě bude obhajovat v můj prospěch, že to všechno dobře ví, ale že musí postupovat podle předpisů, které má. Vyšetřovatel si dělá svou práci a nezajímá ho osoba, kterou vyšetřuje, ani to, jestli ji oběsí. Pro něho je důležité, aby vykázal práci a dodal podklady k tomu, aby obžalovaný byl odsouzen, i když doznání je vynuceno nebo obžaloba stojí na křivém svědectví. Obhájce mi znovu slíbil, že se bude snažit udělat všechno možné pro to, aby to se mnou dobře dopadlo.

Za dva dny jsem byl předveden k soudu. Když mě dovedli do soudní síně, byly tam některé osoby, které jsem neznal, ale byl tam také můj bratr František, kterého jsem neviděl od našeho zatčení, bratrova manželka Věra a můj otec. Začalo soudní jednání. V čele poroty zasedala hlavní soudkyně Tratnerová, žalobcem byl prokurátor Vinter. Předsedkyně přečetla celou naši obžalobu:

Jmenovaný Ondřej Dunar, narozený 15. 2. 1931 v obci Zavod okres Senica, se dopustil trestné činnosti špionáže a velezrady proti naší socialistické republice a spolčoval se se západními agenty, kteří vykonávali podvratnou činnost proti naší republice. Také jmenovaný František Dunar, který napomáhal svému bratru Ondřejovi tím, že ho ukrýval ve svém domě, je obžalován z toho, že podporoval svého bratra v nelegálním pobytu v naší republice a tak je obžalován z podvratné činnosti. Věra Dunarová, manželka Františka Dunara, která věděla, že její švagr se nelegálně ukrývá na území republiky v domě Františka Dunara a neoznámila to Státní bezpečnosti, je obžalována ze spolupráce, že kryla nedovolený pobyt svého švagra.

Potom se ujal slova hlavní žalobce prokurátor Vinter. Ten zopakoval, že se jmenované osoby dopustily trestných činů proti Československé republice tím, že se Ondřej Dunar spolčoval s agenty západních organizací, které poškozovaly republiku a jeho bratr František Dunar a Věra, manželka Františka Dunara, mu v nedovolené činnosti napomáhali. Prokurátor žádal, aby tyto osoby byly přísně potrestány podle trestního zákona Československé socialistické republiky.

Nakonec dostal slovo obhájce. Ve své řeči uvedl, že obžalovaný Ondřej Dunar, který se měl dopustit špionážní činnosti a velezrady proti Československé republice, nežil ve své rodné vlasti, ale byl od chlapeckých let vychováván svou matkou ve Vídni. Díky tomu nepoznal dobře svou rodnou zem ani socialistickou republiku a její zákony a pokud se jako mladistvý žijící na Západě snad spolčil s osobami, které vykonávaly trestnou činnost proti naší republice, neudělal to s úmyslem poškodit naši socialistickou republiku, ale za finanční úplatu této činnosti napomáhal. Proto prosím soudní porotu, aby vzala do úvahy, že jmenovaný nežil jako náš občan a proto si ani nemohl uvědomit, že se dopouští provinění proti našim zákonům. Jmenovaný jako mladistvý chodil přes hranice se svou matkou jako pašeráci různého zboží, které pak prodávali ve Vídni.

Porota se pak odebrala k poradě. Po přestávce byl vynesen rozsudek. Byl jsem odsouzen za spolčování se západními agenty, kterým jsem pomáhal ve vykonávání podvratné činnosti. Porota vzala v úvahu okolnosti přednesené obhájcem a stanovila trest na nejnižší hranici sazby odnětí svobody podle trestního zákoníku. Také Františku Dunarovi a jeho manželce Věře Dunarové stanovila přiměřený trest. Ondřej Dunar se odsuzuje na 13 roků do pracovního tábora, František Dunar se odsuzuje na 10 roků do pracovního tábora a Věra Dunarová se odsuzuje na 5 roků do vězení. Odsouzení se mohou proti rozsudku odvolat do tří dnů. Prokurátor Vinter se na místě odvolal proti nízkému trestu k Nejvyššímu soudu do Prahy a žádal zvýšení trestu.

Druhý soud v Praze

V bratislavské věznici jsem čekal asi dva týdny na transport do Prahy. Konečně byla připravena eskorta, která měla jet to Ilavy a Prahy. Jednoho dne ráno mi bachař nařídil, abych si sbalil osobní věci, že budu převezen do Prahy. Zavedl mě na vězeňský dvůr, kde už stál autobus a další vězňové. Byla provedena přesná evidence a pak nařízeno, abychom nastoupili do autobusu. Kolem pobíhali strážní se psy a s automaty v rukou. Bylo nás eskortováno 30, muži i ženy. Nakonec se otevřela brána věznice a vyrazili jsme. Cesta byla dlouhá a únavná, v autobusu bylo nesnesitelné dusno, ale okna musela zůstat zavřená. Doprovázeli nás čtyři esenbáci, kteří měli dva velké psy vlčáky. Na daleké cestě

bylo třeba jít se vymočit. Esenbáci nechtěli za žádnou cenu zastavit, ale když už všichni vězňové křičeli, že se to nedá vydržet, tak nakonec zastavili uprostřed širého pole na otevřeném prostranství. Esenbáci i se psy vyšli ven, obstoupili autobus kolem dokola a pouštěli vězně po jednom ven, aby si mohli vykonat tělesnou potřebu. Přímo nad každým vězněm stál esenbák s automatem a čekal, až si svou potřebu vykoná. Nejprve šli muži, potom ženy. Když byli všichni hotovi, jelo se dál. Po delším čase vězňové opět žádali zdravotní zastávku, ale esenbáci prohlásili, že už se zastavovat nebude. V autobusu byl jeden velmi starý člověk, který byl nemocný a velmi se mu chtělo jít na velkou stranu. Měl velké žaludeční bolesti, ale esenbáci nechtěli zastavit a jeden z nich tomu nemocnému řekl, ať se klidně potentuje, že je mu to jedno. Jeden kolega měl s sebou misku na jídlo a tak ji dal tomu starému člověku, aby do ní vykonal svou potřebu, protože už to nemohl vydržet. Tak to nakonec ten člověk do té misky pustil. Měl takový průjem, že si to nikdo nedovede představit a v jediném okamžiku celý autobus naplnil takový zápach, že jsme museli, zákaz nezákaz, pootvírat všechna okna, protože to nebylo k vydržení. Potom se esenbáci začali hádat mezi sebou proč nezastavili a toho člověka nepustili ven a kdo tu misku s výkaly půjde vylít. Byl z toho mezi nimi hotový cirkus. Se soumrakem jsme dojeli do Ilavy. Tam nás vyhnali z autobusu do vězeňských cel a také vynesli už v bezvědomí onoho starého člověka. Druhý den ráno jsme pokračovali v jízdě do Prahy. Byla nás už jen polovina, protože ostatní zůstali v Ilavě.

Na Pankráci v Praze nás v přijímací kanceláři zaevidovali a po jednom nás rozstrkali na různé cely. Mě dali ke čtyřem cikánům. Byli obžalováni z toho, že zabili jednoho esenbáka. Ten je chodil stále kontrolovat do jejich osady a to tak dlouho, až ho chytili, zabili a zašili do koně, kterého pak zakopali. Když bylo po ztraceném esenbákovi vyhlášeno pátrání, nemohli ho za nic na světě najít. Lidé z vesnice viděli, že esenbák šel k cikánům, ale odtud se už nevrátil. Nastalo velké vyšetřování u cikánů a jedno jejich malé děcko řeklo, že ujo spinká v koňovi. Vyšetřovatelé samozřejmě hned pochopili o co jde, že byl policajt zabitý, zašitý do koně a spolu s ním zakopaný do země. Tak milé cikány chytili a zavřeli a já jsem s nimi teď seděl. Za pár dnů mě přeložili na jinou celu, kde byli nějací dva Pražáci, opět kriminální případy. S jídlem a pitím to bylo na Pankráci bídné. Voda, kterou nám dávali byla špinavá a zapáchala, nevím, kde ji brali. Tak jsme si opět pomáhali tím, že jsme pili vodu ze splachovacího záchodu. Střídavě nás krmili hrachovou kaší, fazolemi nebo ovesnými vločkami. Z nich dělali kaši, která vypadala jako lepidlo na papír a byla bez jakékoli chuti. Říkali jsme tomu „lepi duša", ale hlad byl tak velký, že jsme to nakonec jedli. Ke snídani byl suchý chleba a hořká černá káva. Mí dva společníci číhali u okénka kdy tam ten chleba dají, aby si urvali větší kus. V kuchyni totiž rozřezali bochníky chleba vždy na čtyři části a jak to řízli tak to řízli, takže kusy nebyly stejně veliké. Ti dva se na to vrhali jak divoká zvěř a hned všechno spolykali jako hladoví vlci. Já jsem se o chleba nerval, vzal jsem si, co zbylo a rozdělil jsem si to na několik částí, takže mi to stačilo na celý den. Ti dva, co to snědli naráz, pak naříkali, že mají hlad. Aby nám „nebyla dlouhá chvíle" a nejedli jsme chleba zadarmo, dávali nám na celu práci. Lepili jsme papírové sáčky.

Ve vězení na tom byli nejhůř silní kuřáci. Ve věznici nemohl nikdo žádné cigarety koupit, i kdyby měl peníze. Tak když jsme šli na dvůr na vycházku, každý jen koukal po zemi nebo po chodbách, jestli tam není nějaký odhozený špaček, i ten sebemenší. Když nějaké špačky nasbírali, smíchali to s dřevěnými pilinami, zabalili do záchodového papíru a cigareta byla hotová. Také zápalky byly vzácností. Když se nějaké podařilo sehnat, tak se jedna sirka rozřezala žiletkou na čtyři části a tak bylo možné s ní zapálit čtyři cigarety. Pro kuřáky to tam bylo opravdu kruté.

Život ve vězení je pro člověka velmi složitý. I když pankrácká věznice byla hotovou pohodou proti sadismu a terorizování na Ruzyni, pro mnohé vězně i zde byl život nesnesitelný. Byla to radikální změna, když člověk z plné svobody přišel za mříže. Kriminál tvrdě doléhal na všechny, ať to byli lidé obyčejní nebo vysoce postavení, nevzdělaní nebo univerzitní profesoři. Každý si vytrpěl své. Někdy ve snaze ulehčit si se z vězňů stávali „bonzáci" – udavači, kteří patolízalsky donášeli vedení věznice na svoje spoluvězně a očekávali pak některé výhody. Kriminál ukáže skutečný charakter člověka. Když vězni mezi sebou odhalí takového donašeče, je tento člověk odsouzen k naprosté izolaci. Také vedení věznice nemívá takové lidi rádo a tak se stane, že je takový donašeč nakonec zlikvidován. Nešťastnou náhodou se nechá otevřená jeho cela, aby byl k dotyčnému přístup a neznámým vrahem je potom odstraněn. Takto to mnohdy dělali i estébáci, aby se zbavili určitých osob, které by mohly vyzradit nějaké tajemství, které by kompromitovalo samotnou policii a nebo proto, aby při případné konfrontaci tyto osoby nemluvily.

Pokud ve vězení není žádná práce, vleče se čas nekonečně. Vězňové se snaží udělat si jednoduché hry pro zábavu. Nejčastěji jsou to šachy. Figurky se dají zhotovit z rozžvýkaných chlebových kůrek, kdy se tato hmota vytvaruje a následně usuší. Šachovnice se snadno namaluje na kus tvrdého papíru. O zábavu je potom postaráno.

Den soudního projednávání mého případu u Nejvyššího soudu v Praze se opět přiblížil. Byl jsem předvolán ke svému novému obhájci, který mi byl opět přidělen. Informoval mě, že prokurátor žádá zvýšení mého trestu. Opět mě nabádal, abych u soudu mluvil jen čistou pravdu, protože podle příslušných paragrafů trestního zákona, dle nichž jsem obžalován, mohu dostat trest smrti. Podobně jako prvnímu obhájci i jemu jsem hned namítl, že on je tady na to, aby mě hájil a ne mi vyhrožoval trestem smrti a že by měl udělat všechno pro to, aby mě nepověsili. Opět jsem mu vysvětloval, že nejsem žádný špión, ale obyčejný pašerák, že si obžaloba všechno vymyslela, aby mě mohli odsoudit na smrt. Řekl jsem mu, že vyšetřovatel si do protokolů vymýšlel všechno možné bez jediného svědka a jakéhokoli konkrétního důkazu. Obhájce opět nevěděl, co má odpovědět, jen nejistě sliboval, že pro mě udělá, co bude moci.

Projednání mé věci u Nejvyššího soudu na Pankráci bylo jakoby přesnou kopií soudu v Bratislavě. Předseda senátu přečetl doslova celou žalobu, prokurátor vystoupil s tím, že jsem nedostal přiměřeně vysoký trest za svoji podvratnou činnost a obhájce doslova přečetl obhajovací řeč svého kolegy z Bratislavy. Nakonec jsem dostal poslední slovo i já. Držel jsem se koncepce obhájce a řekl jsem, že pokud jsem se dopustil trestného činu, nebylo to úmyslně, neboť ačkoli jsem se na Slovensku narodil, mou vlastí se stalo Rakousko a jako občan Rakouska jsem neměl zájem škodit Československu. Dále jsem uvedl, že jsem chodil přes hranice jako pašerák a se svou matkou jsme převáželi do Vídně různé zboží a pokud jsem tak ublížil Československé republice, tak je mi líto, že se to stalo. Špionáž jsem však nikdy neprováděl.

Porota se opět odebrala poradit a pak vynesla rozsudek. Trest odnětí svobody mi byl zvýšen o čtyři roky a tak jsem dostal celkem 17 roků pracovního tábora. Bratru Františkovi zůstal trest nezměněn, tedy 10 roků pracovního tábora a stejně tak jeho manželce Věře zůstal původní trest 5 roků vězení. Proti tomuto rozsudku Nejvyššího soudu již nebylo žádného odvolání.

Do uranových dolů v Jáchymově

Odsouzen jsem byl v roce 1953. V této době probíhalo mnoho hromadných procesů, především s politickými vězni. Komunistický režim, který upevnil svoje pozice v zemi bez jakýchkoli zábran likvidoval vše, co mu stálo v cestě a z tisíců odsouzených nadělal otroky v desítkách pracovních táborů. Nejhorší pracovní nasazení bylo v uranových dolech v Jáchymově a v Příbrami.

Brzy po soudu jsem byl s dalšími vězni eskortován do Jáchymova. Autobusem nás odvezili za ozbrojeného dozoru s policejními psy do Jáchymovských hor. První zastávka byla v hlavním soustřeďovacím táboře. Už z dálky budil dojem hitlerovského koncentráku z druhé světové války. Vysoké ploty z ostnatého drátu napuštěné elektrickým rpoudem vysokého napětí, pevné brány, mohutné hlídací věže, pro vězně jdnoduché dřevěné baráky s poschoďovými pryčnami.

Po příjezdu do tábora jsme byli jeden po druhém zapsáni do evidence. Potom každý musel jít do skladu, kde si musel svléci civilní oděv a odevzdat všechny osobní věci, což se pak hodilo do jednoho pytle a označilo evidenčním číslem vězně. Já jsem měl číslo A0 23 973. Zůstal jsem stát na dlažbě úplně nahý. Hodili mi prádlo a vězeňský oděv. Nikoho nezajímalo, jaká je to velikost, zdy je to dobré nebo ne. Musel jsem si to obléct, i když to na mě vyselo. Řekli mi, že na druhém táboře si to vyměním. Provizorně nás ubytovali na jednu noc a druhého dne ráno jsme byli eskortováni na tábor Rovnost1.

Cesta autobusem nebyla dlouhá. Brána se otevřela, vjeli jsme dovnitř a vystoupili na dvoře obehnaném ostnatými dráty obklopeném esenbáky s automaty v rukách. Museli jsme nastoupit do jedné řady a postupně nás brali do přijímací kanceláře k další evidenci. Zde jsme dostali instrukce, jak se máme v táboře chovat a jaký je vězeňský řád, který musíme bezpodmínečně dodržovat. Bylo zakázáno se v táboře spolčovat a organizovat jakékoli skupiny. Také nás varovali, abychom se nepokoušeli z tábora utéct, jinak na to doplatíme životem nebo velkým trestem, který nás nemine. Také jsme dostali tzv. stravenky, což byly poukázky na táborovou stravu, kterou si pak každý mohl vyzvednout v kuchyni. Stravenky byly rozdělené do tří kategorií. Číslo 1 – Stravenky pro táborovou nemocnici. Číslo 2 – Stravenky pro ty, kdo neplní pracovní normu a mají výkon pod 100 %. Ti dostávali poloviční příděl. Číslo 3 – Stravenky pro normální pracovní sílu, pro ty, kdo plní normu na 100 %. Ti dostávali plný příděl jídla a ještě si mohli vzít „nášup“, pokud v kuchyni něco zbylo.

Potom mě jeden bachař odvedl do jednoho z baráků, kde jsem měl bydlet. Bylo tam ubytováno 15 osob. Když bachař odešel, kolegové mě mezi sebou přivítali a ukázali mi jednu postel, která bude moje. Tak jsem se stal MUKLEM (vězni užívané označení pro „Muže určeného k likvidaci“ – ta byla cílem politického režimu, který chtěl zlikvidovat ty, kteří se mu nehodili).

Když jsem dostal místo k ubytování, musel jsem opět do hlavního skladu, kde jsem vyfasovat povlečení na postel, polštáře a deky na přikrytí. Také jsem dostal další spodní prádlo a druhé oblečení, abych se mohl převlékat. Potom sjem šel do kanceláře pro pracovní zařazení. Byla mi určena pracovní skupina, řekli mi jméno parťáka u kterého se mám hlásit a nařídili mi, že přesně v 7 hodin ráno musím stát u Hlavní brány zařazený ve skupině, ke které jsem byl přidělen. Potom jsem šel do skladu, kde jsem si vyzvednul pracovní oblek tzv. fáračky. Byl to pologumový oblek a gumové boty. To jsem si musel zanést do tzv. sušárny, kde mně byl přidělen věšák, který se na žetízku vytahoval ke stropu a kam jsem si pověsil pracovní šaty a boty. Zde jsme se ráno převlékali, vzali si na sebe pracovní šaty a pověsili si tam vězeňský mundůr a po práci si zase vzali svoje hadry a promočený pracovní oděv si tam pověsili, aby uschnul. To se však stalo málokdy. Naopak zvláště v zimě zůstávaly fáračky stále mokré a často i promrzlé, ale museli jsme to na sebe obléct a nastoupit do práce.

Brzy ráno jsme museli vstát, zajít si do kuchaně pro snídani, najíst se a ve stanovený čas jsme museli stát v pracovním oblečení na place u brány. Jednotlivé pracovní skupiny musely stát nastoupené v řadách. Přišel bachař, spočítal stav mužstva, otevřel bránu koridoru a pochodovali jsme na šachtu. Bylo to jen asi 5 minut chůze. Než jsme sfárali dolů, musel každý ještě do tzv. lampárny, kde každý dostal helmu, karbidovou lampu a krabičku zápalek. Ty musel mítk každý bezpodmínečně u sebe, aby si mohl znovu zapálit karbidovou lampu, když mu zhasla. Když jsme byli vyzbrojeni vším potřebným, čekali jsme v řadě na klec

výtahu, která nád dopravila dolů. Obrovské důlní výtahy, jejichž věže se tyčily do výše nad každou šachtou, dopravovaly jak vytěžený materál, tak také lidi. V kleci jezdilo společně 5 horníků. Tradičně se všichni zdravili „Zdař Bůh", to nemohli změnit ani soudruzi. Klec se řítila do hlubin šachty ohromnou rychlostí (u důlních výtahů je to asi 6 – 8 metrů za sekundu) a sjeli jsme na nejnižší 12. patro v hloubce asi 660 metrů pod zemí. Když jsme dole zůstali stát a vystoupili, otevřel se před námi velký prostor, ze kterého se rozbíhaly podzemní chodby. Každá pracovní skupina měla již své stálé místo a jedním z tunelů se vydala na pracoviště. Zde jsme se hlásili důlnímu, zvanému též „štajgr", který jednotlivým horníkům přiděloval práci. Jako nováček jsem byl zařazen zatím jako pomocník při posunování vozíků, do kterých se nakládala hlušina, která se vyvážela na povrch a sypala na haldy.

Práce v Jáchymovských dolech byla namáhavá a velmi nebezpečná. Mnozí zde zaplatili zdravím nebo dokonce životem. Cílem bylo dobývat uranovou rudu, která se potom jako strategický materiál vozila (zadarmo) do Sovětského svazu. Historie Jáchymovských dolů sahá až do 16. století, kdy se zde začalo těžit stříbro. Rudných žil bylo velké možství a v dolech již tehdy pracovaly tisíce lidí. Štóly byly dlážděny plochými kameny z těžby, po kterých vytěženou horninu vozili v malých vozících poníci. Z vytěženého kamene si stavěli horníci domky také pro svoje rodiny. Nikdo tenkrát netušil, že všechen materiál je silně radioaktivní a tak se horníci i příslušníci jejich rodin nedožívali vysokého věku, nejvýš 40 – 50 let. Jako vedlejší produkt se dobýval již tenkrát smolinec a další rudy, které se používaly na barvení skla a porcelánu. Po objevení radioaktivity koncem 19. století a prvku rádia manžely Curieovými v roce 1898, nastala nová éra jáchymovského dolování. Z místního smolince pak manželé Curieovi získávali čisté rádium a v roce 1925 dokonce paní Marie Curieová navštívila Jáchymov a na dole Svornost také sfárala. Po 1. světové válce těžbu radioaktivních rud převzala československá státní správa. Po 2. světové válce došlo k nové expanzi těžby, zvláště když Sověti získali postup na výrobu atomové bomby a veškerý vytěžený uran pak putoval pro vojenské účely. Teprve mnohem později byly vynalezeny atomové reaktory a tato energie se začala využívat pro výrobu elektřiny.

Zatímco horníci v 16. století používali k dobývání rud většinou jen kladívko a železné dlátko, v průběhu času se těžba víc a víc mechanizovala. Ovšem i v době, kdy jsem na uranu jako vězeň pracoval i já, byly technologické postupy těžby dost primitivní a hlavně všichni, kdo v dolech pracovali byli bez jakýchkoli ochranných pomůcek ze všech stran neustále vystaveni silnému radioaktivnímu záření. Uranová ruda se neustále brala do holých rukou, celou směnu všichni dýchali radioaktivní prach, ze stropu neustále kapala voda a taktéž se všichni neustále ve vodě brodili. Pracovníci v důsledku ozáření dostávali nejčastěji leukemii, která působí ztrátu červených krvinek a nakonec vede k neodvratné smrti. Stejně tak mívali horníci postiženy i vnitřní orgány, jako plíce, srdce, ledviny a játra, a také pohlavní orgány, což způsobovalo neplodnost u mužů i u žen a u těch často také neustálé krvácení. Ovšem na to všechno se nebral zřetel. Muklové byli lidé, jejichž návrat byl stejně nežádoucí, civilní zaměstnanci se nechali nachytat na pohádkové výdělky, za které ovšem většinou nakonec draze zaplatili.

Těžba na našem pracovišti probíhala asi takto. Nejprve se vzduchovými vrtačkami navrtaly díry do skály, ty potom naplnil hlavní důlní trhavinou, do které vložil rozbušky a od nich natáhl dráty k dynamu. Pracovníci pak museli opustit prostor a schovat se daleko v chodbě a důlní potom stlačil dynamo a došlo k explozi. Ta vyvolala tlakovou vlnu, která obyčejně všem pozhasínala karbidové lampy. Ty jsme si pak opět zapálili a čekali, až se trochu rozplyne dým a usadí prach. Potom se místo detonace postříkalo vodou, pustily se ventilátory, které odsávaly prach a vháněly do štoly čistý vzduch. Když se místo vyčistilo, začalo se pomocí bagru a samozřejmě také ručně s nakládáním horniny. Cílem bylo získat co nejvíce radioaktivního smolince. Kvalita rudy se zjišťovala pomocí detekroru radioaktivního záření. Co mělo méně jak 20 radioaktivních jednotek, to byla hlušina a ta šla na skládku. Vozíky s vyšší radioaktivitou se odvážely k dalšímu zpracování na povrchu, kde se tato hronina mlela na prach a plavením se z ní získával smolinec. Nejcennější ovšem bylo, když se narazilo na čistou žílu uranové rudy. Smolinec, neboli smolka bývá černé nebo hnědé barvy. Na první pohled vypadá jako kamenné uhlí. Rozdíl je v tom, že smolka je několikrát těžší, což okamžitě poznal každý, kdo vzal kousek tohoto kamene do ruky. Smolinec je o 70 % těžší než olovo. Čistá smolka se přímo na pracovišti dávala do speciálních bedniček o velikocti 40 x 40 centimetrů. Taková naplněná bednička někdy vážila až 300 kilogramů. Civilní zaměstnanci dostávali 30 korun za kilogram smolky, vezňové samozřejmě nic. Někdy se takovému horníkovi, který měl mimořádné štěstí, podařilo za den vytěžit i 4 bedničky, tedy celkem 1200 kg, což představovalo 36 tisíc korun. Jednou jsem jednoho takového viděl na konci směny, jak čekal na klec u výtahu a přímo seděl na svém pokladu, na bedničkách se smolincem, aby mu je někdo nevzal. Chudák při tom netušil, že dostává do těla stovky radiokativních jednotek a tak sedí na své vlastní rakvi. Ovšem smrt svou chladnou rukou sahala po všech, protože jen samotný vzduch po celé šachtě, který všichni celé dny dýchali měl 10 – 15 radioaktivních jednotek.

Po práci nás těžební klec vytáhla na povrch šachty. Museli jsme se opět seřadit do jednotlivých skupin a šlo se do tábora. Tam byl opět spočítán stav mužstva, a když bylo vše v pořádku, dostali jsme rozchod. První kroky směřovaly do sušárny, kde jsme na hák pověsili mokré fáračky, aby se sušily, vzali si táborovou uniformu, šli se vykoupat pod sprchu, pak se oblékli a šli si pro jídlo do kuchyně a to jsme si potom na baráku snědli. Zvlášť v zimě jsme to jedli všechno studené.

Pokračování příště.

Redakčně upraveno podle zápisků Ondřeje Dunara

LEAD US, HOLY FATHER



As soon as you were introduced as Pope Francis, you impressed us, Catholic and non-Catholic, with your humility and ability to connect with common people. Your long-standing outreach to the least among us, beginning with the unborn, is especially welcome. So is your commitment to the poor, and your equally strong rejection of a politicized theology.

The world is already looking to you as it looks to no other leader, secular or religious. The issues facing us in the third millennium are daunting; they also provide you with an opportunity to find just solutions. We are confident you will seize this moment.

Religious liberty is under attack, in vastly different ways. Christians and Jews are being slaughtered in shocking numbers in parts of the Middle East, simply because of their faith. In the West, some want to stifle the public expression of religion, seeking to insulate its effects. Government encroachment on religion, supposedly a taboo, is now a reality, including in the U.S., a country expressly founded on freedom of religion.

No one better understood what is driving the murderous conditions in the Middle East, or the assault on religious liberty in the West, than your predecessor, Pope Benedict XVI. Faith untethered from reason yields religious fanaticism; reason absent faith yields extremism. Both have led to genocide.

In Europe and in the Americas, the ascent of radical secularism has taken a heavy toll. Seductive in its appeal, the secular option alone ignores the hand of God in the everyday world. Core institutions such as marriage and the family are under assault from those who embrace an ethic of radical individualism. Similarly, life, from the time of conception to natural death, is threatened not by tyrants, but by those who speak the language of compassion.

These matters require strong moral leadership, and it is our good fortune that you are positioned to exercise it. Now more than ever the world needs a voice of moral sanity, one that provides clear answers to the current state of moral confusion. The Catholic League is proud to stand with you, and we look forward to celebrating your pontificate.

Bill Donohue President
CATHOLIC LEAGUE
for Religious and Civil Rights
This ad appeared on the op-ed page
of the April 15th edition
of the *New York Times*.

HLASY NÁRODA - VOICES OF THE NATION - Měsíčník České Misie v Chicagu - Vydává Česká Misie - náboženské a kulturní středisko 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Mobil: (708) 533 - 1050, Telefon + Fax: (708) 255 - 5117, E-mail: velehradchicago@comcast.net Řídí: Mons. Dušan Hladík s redakční radou. Adresa: HLASY NÁRODA 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Roční předplatné (12 čísel) – USA osobní odběr 30.00 USD, USA poštou 1.třída 40.00 USD, Canada letecky 40.00 USD, Cizina letecky 55.00 USD. Jednotlivé číslo 2.50 USD. Šeky pište na CZECH MISSION. Nevyžádané rukopisy se nevracejí, redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit, aniž by tím byl změněn jejich původní obsah. V otázkách soukromých zjevení, která dosud nebyla schválena církví, se plně podřizujeme definitivnímu rozhodnutí církevní autority.

Picturesque Regions of Ancestral Homeland

Podorlicko

The region received its name from two rivers of the same name Orlice, but of different attributes: Tichá Orlice (quiet) and Divoká Orlice (wild). They flow from the land of lace makers, hidden hoards, and rebellious Czech Brethren, who in rocky valley; had their shelters and secret places of prayer. Both rivers flow from Orlické Mountains and meet close to Týniště nad Orlicí. Fron that point the two rivers merge into one, a single Orlice that is both *tichá* and *divoká,* and flows to a natural park of the same name with its own, valuable ecosystem. In the western part of the region, two other rivers - the Metuje and the Úpa - define the strip of land loved and praised by writers Božena Němcová and Alois Jirásek.

The largest town at the foothills of Orlické Mountains is Rychnov nad Kněžnou. It grew out of a settlement on the trade route close to the mountains. Herman of Drnholc, commissioned by the king Přemysl Otakar II, colonized this area in the 13 th century, and is mentioned in a charming tale about the town's origin. Heřman's daughter enjoyed riding a tame deer through the forests. One day as Heřman's daughter was riding the deer, it bolted, and the girl was rescued with the help of some of the settlement's inhabitants. The grateful father established a castle and town named Rychnov at the location of the settlement. This story apparently took place in 1258, and a maid on a deer still adorns the town's coat of arms. The crafts in Rychnov flourished particularly the drapers' guild, which won a privilege in 1378 and was one of the richest in Bohemia. From the 15th century Rychnov became a refuge of the Unity of Czech Brethren *(Unitas Fratrum).* In 1577 Rychnov's domain was bought by Burjan Trčka of Lípa, and from 1640 it has belonged to the Libštejnskis of Kolovrat, who built a palace nearby which at present houses the Museum of Orlické Mountains and Orlická Gallery.

The town Dobruška is sometimes called the gate to Orlické Mountains. It arose at the place of a trade settlement Leštná and the first written mention of Dobruška dates back to 1320. The so-called Mutin privilege mentions ramparts and gates, and frees burghers of statutory labour. The most characteristic building of the town and its landmark is the town hall tower, 45 m high and erected in the second half of the 16th century. From far away can also be seen the Holy Spirit Church situated outside the town and encircled by a cemetery. Dobruška was made famous by the literary character F. L. Věk from a novel by Alois Jirásek, who found his inspiration in the real person of Dobruška native František Vladislav Hek, a Czech revivalist and author of several literary and musical works.

Perhaps nowhere else in the same area can more country houses and palaces be found than at the foothills of Orlické Mountains. One of the stateliest and most important is the palace in Opočno. The three-winged Renaissance building, reconstructed in the Baroque style, opens to the east with its high terrace providing a wide view of the mountains. The palace is richly furnished, but the most valuable are the gallery of paintings, armoury and library.

In the 16th century a small Renaissance palace covered with superb sgrafitti was erected in Doudleby on the site of an old stronghold. The first private military museum in Bohemia is housed in its granary. The large palace in Častolovice has been owned since 1694 by the House of Šternberk. In Kostelec nad Orlicí there are even two palaces - the older one on the site of a mediaeval stronghold and the newer one built in the Empire style. Alois Jirásek chose a small Baroque house Skalka, built in 1736-39, as the setting for his novel, *Temno.* The impressive ruins of Potštejn castle tower over the valley of the Divoká Orlice.

The second part of the region is not so closely linked with Orlické Mountains, although it is also rich in castles. The town Náchod, its natural and administrative centre, lies on an important route linking Bohemia with Poland and earlier with the County of Glatz, now known as the Klodzko region. Its location at the point of entry into the country gave the town its name. In the middle of the 13th century Hron of the House of Načeratic, commissioned by the King, founded a castle on a rocky hill over the Metuje. After a while a town rose in the valley below. The original castle underwent several reconstructions and at present contains among others a rare collection of Brussels tapestries. The neighbouring Nové Město nad Metují is rightly called the Czech Christmas Crib. It is picturesquely situated on a rocky headland over the river Metuje and owes its Renaissance market square with gables and arcades to the Pernšteins, who owned it at the time. Hronov is closely linked with its native, writer Alois Jirásek, and every year a festival of amateur theatricals called Jiráskův Hronov takes place there. The greatest Czech writer, Božena Němcová, is remembered in Česká Skalice and the monument to Grannie in Ratibořice commemorates the title character of her most popular novel. The wooden St John the Baptist church in Slavoňov, with valuable wall paintings and a coffer ceiling built in 1705, is an outstanding example of folk architecture. On the other hand, the beauty of nature can be admired in Peklo Valley, through which the river Metuje flows between Náchod and Nové Město nad Metují.

The route from Bohemia to Silesia was often used by enemy troops, and the country often witnessed looting, bloody battles, and invasions, many of which have left their mark. Numerous monuments and crosses commemorate Austro-Prussian war of 1866. The Society of Friends of the Military History arranged in 1996-1998 a history trail "Náchod - Vysokov - Václavice 1866" across the battlefifield of that war. The chain of fortifications erected in 1935-1938, concrete bunkers and impregnable artillery forts, prove the preparedness of Czechoslovakia for Nazi invasion. The unique fortress in Dobrošov was declared a national monument. These souvenirs of darker pages of history are part of our heritage and serve as much as warnings as memorials.

Tony Jandáček

Photo on back page:
City of Náchod and the castle

